

ELŐFIZETÉS
 BELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 korona.
HIRDETÉSEK:
 4-hetes pont sor egyszer 20 fillér.
 minden hétévesnek 25 fillér.
 Nyitási díj 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és eszaki egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 337.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 351.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: A vezérlő-bizottság.
- A bersalimák városából.
- A bíróság és a „hitelbankok.”
- Aradmegye kölyvei a magyar iparért.
- Öngyilkos bankár.
- A „kék.”
- Megkéselt háziszolga.
- Dánffy az előtérben.
- Sarazdalkodó aradi huszárok.
- A vezérlő-bizottság tagjai a feloszlatásról.
- Mires asszonyok.
- Kikapós állatorvos.
- Amerikai párbaj — Felhő Rézsirt.
- Az erdélyi bankgyár.
- A színészné kalandja.
- Méltosk a kávéház.
- Érdekes fogadások.
- Osarnok: Csöndes tragédiák. Irta: M. Lákatos Jolán.

A vezérlő-bizottság.

Arad, március 16.

Van-e még valami a hazában, amit a Fejérváry-kormány fölözlatlanul hagyott? Ház, amelyben öt nem egy családbeli ember találkozót szokott egymásnak adni, és kaszinó, a melyben politizálni szoktak, nem érezheti magát biztonságban ama veszedelem elől, hogy egy nap fölözlatják. Mért ne, ha az országgyűléssel megmérték tenni? Ennek a kormánynak specialitása a fölözlatás. Ha politizálni mernek: a törvényhatóságokat, s ha az összeesküvés gyanuja tapad rájuk, a temetkezési egyesületeket és a ke-

rékpárklubokat is fölözlatják. Ha ezután gyűléseket akarnak tartani, nem lesz egyéb hátra, mint egy yachtot vagy postagözöst bérelni, s az Adriára, vagy a csöndes Oceánra szállani, hogy a hatalom huszárai rajtuk ne üssenek.

A mindeneket fölözlató műsoron ma a vezérlő-bizottság szerepelt. Ha a szenzációt kereste a kormány ennek a fölözlatásával, akkor a célt elérte; de egyébként ez az intézkedés nem hat az erőszak imponáló és megfélemlítő erejével.

Igaz, a jelenlegi kormány nem kényeztette el a nemzetet azzal, hogy csupa megokolható tényekkel állott volna eléje; de ezt a kényszerűséggel se indokolhatja. Mennyivel lesz jobb, ha mindazt, amit eddig a vezérlő-bizottság enunciált, vagy manifesztált, ezután más formában és más vignettával ellátva fogják hirdetni. Az ilyen intézkedésekkel a kormánynak alig lehet egyéb célja, minthogy az abszolutizmus tekintélyét növelje. Ugy látszik félnek, hogy az ország még mindig nem fogja föl komolyan az abszolutizmust. Nem, hiszen még abban bizakodott, hogy a választásokat törvényes határidőben ki fogják írni. Tegnap tehát a kormány kijelentette, hogy a választások kiírásáról szó sincs. Ma pedig fölözlatja a vezérlő-bizottságot.

A tény mindenesetre az, hogy a vezérlő-bizottság föl van oszlatva, s miután ez idő szerint nincs hatalom, amely ezt visszacsinálja, a vezérlő-bizottság be-

fejezte működését. Született 1904. november 18-án — élt egy évet és két nap híján hat hónapot.

Ha természetes véget ért volna, a mint hogy már magában hordozta a bomlás baktériumait, nem tudtunk volna könyvet ejteni pusztulásán. A koalíció, amelyet a vezérlő-bizottság irányított, természetellenes, saját magával szemben képmutató, lefelé és fölfelé egyaránt megbizhatatlan szövetség volt. Egy elv kedvéért szövetkeztek, s ennek az egy elvnek kedvéért mindenik szabadságra eresztette a maga elveit. A függetlenségi párt például az általános választói jog híve volt, a klerikalizmus ellensége és a perszonál uniónak fölesküdt katonája. De mihielyt a koalícióba lépett, akkor mindezeket kívül kellett hagynia, mint a mohamedánnak saruit, mikor a szentélybe lép. Andrássy Gyulának az volt a született meggyőződése, hogy a nemzet egyelőre megél a magyar vezényszó nélkül. A koalícióba lépén azonban, neki is a vezényszót kellett követelnie. Eleinte ez volt a jelszó: ami november 18-ához tartozik, abban egyek vagyunk, ami azon innét, vagy túl van, abban semmi közünk sincs egymáshoz. Később azután megváltozott ez a jelszó, illetéknépen: ha már együtt vagyunk, hát ne is bántsuk egymást. S a csodálatos szeretkezésnek idétlen gyermeke volt „a szövetkezett pártok fölirata,” amelyben egy párt programja se volt benn, pedig állítólag minden párt prog-

Levél.

Irta: Vécseiné-Jankovich Lujza.

Uram!

Bizonyos vagyok fölőle, hogy mosolyogni fog a megszólítás fölött. Gondolja magában: micsoda új hőbortja támadt megint az asszonykának? És fanyar mosolytal, unottan fog a végtelenül hosszúnak tetsző levél olvasásához, vagy ami valószínűbb, olvasatlanul akarja bedobni íróasztalának fiókjába, a többi közé, hogy majd később... ha ideje lesz rá... Ne! kérem ne dobja félre, mielőtt elolvasná. Végezzen vele. Rázza le magáról minél hamarább. Hisz ugy is az utolsó.

— Már megint az utolsó? — kacag föl erre magában. Vajjon melyik kalandom jutott a füléhez? Honnan ez az elégikus hang? Miért ez a halniakarás? Ez hát újra „bucsu levél” volna? Vajjon hányadik már ebből a genreből, mióta ismeretségünk tart? Ha jól emlékezem, a múlt hónapban is írt ilyesvalamit:

„Elmegyek az utadból, meghalok, mert érzem, hogy én csak árnyéka vagyok az életnek.”

Igaza van. Ezt írtam a múlt hónapban, ezt írtam már sokszor, nagyon sokszor és nem tettem meg. Nem tértem ki az utjából. Nem volt hozzá erőm. Nagyon, nagyon szerettem még akkor.

Most nem azért bucsuzom, mert halni készülök valami újabb hőbortja miatt, hanem, mert — nem szeretem többé!

Ne kacagjon föl újra. Magamnál vagyok. Teljesen birtokában eszemnek és érzéseimnek. Ime, még egyszer leírom tisztán, érihatóan: amilyen észrevétlenül befészkelte magát ez a gyilkos szenvedély a szívembe, olyan alattomosan, tolvajmódra osont el.

Volt és nincs. Nincs sehol. Vége van a szerelemnek. És most hallgasson meg, uram. Evekkel ezelőtt összehozott balsorsa egy asszonyt egy férfival.

Nem a sablonos regényalakok voltak, minőket gyárilag, leszállított árákon állít az élet az írók rendezésére. Legálább az asszony nem tartozott azok közé. Első sorban is nem volt kimondott szépség, sem egészen fiatal már.

Nem tartozott a meg nem értett, boldogtalan asszonyok sorába sem; a férje, mintaképe a derék, becsületes, kereső embereknek, bálványozta őt.

Gyermekei is voltak. Kedves, szép, okos gyermekei, akik kárpótolhatták volna még az esetre is, ha mellőzött feleség lett volna. De, mint mondom, nem volt az és mégis eltántorodott.

Hogyan? Nem tudom...

A férfi, ahogyan az asszony akkor látta, azon a bizonyos rózsaszínű ködön át, mely a szerelmes nő szemét előtt állandóan ott lebeg, természetesen eszménye volt a szépségnek, lo vaglásságnak és erőnek.

Hogyan is történhetett, hogy ez a félisten megszeretett egy olyan közepszerű asszonyt, mint én vagyok? — kérdeztem magamban édes ijedtséggel és míg egyrészt megfelfejtetlen talány maradt előttem, másrészt valami religiozus hálaérzettel töltötte el a lelkemet.

Tisztán emlékezem még arra a tavaszi alkonyra, mikor először éreztem szerelmes, vágyó, türelmetlen, követelő tekintetét az arcomon. Ez az a bizonyos tekintet, melyet meg kell éreznie a nőnek, ha ezereken és ezereken állának is közöttük, amelynek leigázó hatalma képes zsibongásban reszketteti meg idegeit és fölforrálja a véréit. Ha az első ilyen tekintetet elfogadta az asszony, már el van veszve.

Es én, a pillarat kábító hatása alatt elfogadtam.

Nem akarok ezuttal rámutatni a küzdelemnek, önvádnak Kálváriájára, melyet végig jártam, míg ur lett fölöttem ez a szenvedély. Végre is ezen bizonyára minden becsületes asszony keresztül megy és én becsületes asszony voltam egészen addig...

Aztán elbuktam...

Es csodálatos! Akkor már nem éreztem semmit, ami önvádnakhoz, lelkiismereti furdaláshoz hasonlított volna. Diadalmas, mámorító boldogságot csupán, ha közelében voltam, ha meg távol voltunk egymástól, sajátos, kétfős életet éltem. Mintha két lelkem lett volna. Az egyikkel itt voltam, ahol kötelesség szerint lennem kellett és az a lelkem józan, higgadt, becsületes, meggondolt volt. A másikkal meg repül-

ramjának szerves vegyületének kellett volna lenni.

De ez egyedül, az egyes pártok saját ügye lett volna. Ha a függetlenségi párt, előkelő barátai kedvéért, engedett a programjának radikálizmusából: ez mindenestre nagyfokú, könnyelmű előzékenység, de talán a barátság megérte. De a vezérő bizottság szobáinak párnás ajtóin belül egyebek is történtek, olyanok, amelyek a vezérő bizottságot egyenesen részessé teszik a felelősségben, hogy a mai állapotok bekövetkeztek. A legutolsó he-iek intim beismerései vetettek erre világot. Kossuth Ferenc tudta, hogy a vezényszót nem lehet kivívni. Bánffy Dezső báró is tudta, Eötvös Károly is tudta, Rakovszky is tudta, — s talán mások is tudták, akik csak ezután fogják bevallani, s mégis kérelhetetlenül követelték, noha világos volt, hogy ez az eredményyel nem biztató makacsság az abszolutizmusig fog vezetni. Egymásban nem biztak, a hatalmat féltették egymástól, s külön-külön mindegyik mást akart, mást hirdetett, mint együttvéve: szinte csoda lett volna, ha ilyen testület kibontakozást tudott volna csinálni.

Most fölslázták. A fölsláztás módja erőszakos volt, — de magáért a vezérő bizottságért nem kár. Ha szükség van arra, hogy az alkotmány nélküli állapot ellen a nemzet egységes tiltakozása kifejezésre jusson, akkor ennek a nagy célnak érdekében jobb, ha azt az egyes pártok hirdetik, mint a vezérő bizottság, amely elvesztette hitelét. A legutóbbi események egyenesen okot adtak arra a föltevésre, hogy amit a vezérő bizottság kimond, azt a vezérő bizottság tagjai se akarják.

A kibontakozás kulcsa ezzel a függetlenségi párt kezébe jutott, amely erőben és népszerűségben legtöbbet kockáztatott a koalíció kedvéért. A függetlenségi párt most megszabadul a nyugtói, amelylyel ez a szövetkezés megakadályozta a saját programjának megvalósításában, hirdetésében. Most visszahódíthatja az elvesztett néprétegeket, s ha nem egyes emberek

aspirációi fogják irányítani, hanem a kibontakozás őszinte törekvése: mint egységes párt hamarabb eljut a kibontakozás túskebokráig, mintha annak keresését továbbra is a szeszélyek, személyi indulatok és rejtett vágyak által igazgatott vezérő bizottságra hagyták volna.

A tragikum elméletéből következik, hogy a hősnek, aki vétkezett, buknia kell. Az erő, amely ezt a bukást megteremti, nem mindig az etika talajából fakad; ha a hősnek például az a tragikuma, hogy megölik, az, aki az erkölcsi elégtételt megcsinálja, mégis gyilkol, elítélendő dolgot követ el. De a tragikumnak mégis be kell következnie. Így vagyunk a vezérő bizottság tragikumával. Azt a cselekedetet, amelylyel a tragikum rajta beteljesedett, a jogrend s az igazság nevében még csak menteni se lehet. Erőszakos, elhibázott cselekedet volt. De a vezérő bizottságon, amely nagyot, sokat hibázott, a tragikumnak be kellett teljesedni.

Aradmegye hölgyei a magyar iparért.

(Urbán Ivánné a mozgalomról.)

— Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 16.

Aradvármegye előkelő urnői körében rendkívül díszletes és hazafias mozgalom indult meg a magyar iparpártolás elhanyagolt ügyének felkarolása végett. Bármennyire hangoztatják is országszerte a kiadott jelszót: *Pártoljuk a hazai ipart!* a magyar ipar támogatása a valóságban eddig vajmi csekély arányokban növekedett.

Országos mozgalom által indítatva, Aradváros és Aradvármegye urnői hölgyei most már nem akarják beérni a jelszó pusztá hangoztatásával, hanem azon igyekeznek, hogy a magyar iparpártolás eszméje testet öltözzön, magyar tőke és magyar munkáskezdek lássák azt a hasznot, mely szükségleteink beszerzésénél az iparnak és kereskedelemnek jut.

Magyarország ipara, ha mögötte is marad a nyugati államoknak, elérte már azt a fejlettségi fokot, hogy alig van árucikk, melyet meg-

felelő minőségben és mennyiségben Magyarországon ne gyártanának. Micsém indokolja tehát a magyar vásárló közönségnek azt az eléggé nem kárhóztatható csökönys ragaszkodását az idegen ipartermékekhez, melyet még mindig lépten nyomon tanusít.

Az aradmegyei urasszonyok mozgalma azonban — amint alább az egyik előkelő kezdeményező nyilatkozatában olvasható — nemcsak általában a külföldi, hanem különösen az osztrák iparcikkek fogyasztása ellen irányul. Föltétlenül helyeslendő nézetük szerint elérkezett már az idő, amikor a magyar kereskedelemnek emancipálódni kell az osztrák nagyipartól és még áldozatok árán is, amelyek később bőven megtérülnek, támogatnia kell a magyar ipart.

A nagyobb szabású iparpártolási akció szervezése tárgyában holnap délután előértekezlet lesz, melyre az alábbi meghívót bocsátották ki:

Károlyi Gyuláné grófné s méltóságának megbízásából és nevében van szerencsém Nagyságodat a magyarországi nők által indított országos nemzeti mozgalom tárgyában városunk és megyénk társadalmában a folyamatba teendő megbeszélés céljából tartandó szűkebb körű bizalmas értekezletre folyó hó 17 ik napjának délutáni fél három órájára özvegy Purgly Lajosné lakására (József-lőherceg ut, első emelet) tisztelettel meghívni. Arad, 1906 évi március hó 16-án.

Urbán Ivánné.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa ma fölkereste Urbán Ivánné urnőt, hogy bővebb felvilágosítást kérjen a mozgalom célja és irányai felől.

Urbán Ivánné az alábbi nyilatkozatban ismertette a tervezett iparpártolási akciót és a szervezkedésnek közelebbi teendőit:

— A holnapi előértekezletre az aradi és aradmegyei nőegyesületeknek csupán elnökkel és vezetői hivatottak meg, hogy megbeszéljük a további teendőket és a városházán tartandó nagy értekezlet időpontját. Az utóbbira természetesen meghívjuk Aradváros és a vármegye egész hölgyközönségét, hogy a fölvetett hazafias eszme minél szélesebb társadalmi rétegekben buzgó támogatást találjon.

Néhány lelkes urnő tudvalevőleg, mint a Magyar Védőegyesület női osztályának tagja, föl hívást intézett az összes magyar női egye-

tem, repültem, hová eszeveszett vágyam vitt és az a lelkem bolondos, rajongó, fékvesztett volt. Az, a minden emberi törvényt lábball taposó szerelmes asszony ciukus önzésével, folyton csak a kedvesénél időzött, arról álmódott, azt béczte, annak szolgált. Az önvád, az undor, szóval minden ocsmány, lealacsonyító érzés, mely a mámorból való ébredést nyomon szokta követni, most rohant csak meg. Most, mikor nem szeretem többé.

Hanem azt sohasem fogja megérteni, mennyi tragikum rejlik ebben az én számomra. Mikor eibuktam, kétségbeesetten kapaszkodott a lelkem egy mentőhorgonyba: Ime, nem tehetél másképp. Egy nagy, felséges, örökké tartó szenvedély parancsoló hatalmának engedelmessé kednem kellett.

Nem, nem az ön részéről gondoltam öröknek ezt az érzést, hanem az én részéről...

Es ime, néhány rövid év után felébredtem, kijózanodtam.

De hát miért? Ki tehet róla? Hát'össégének jöttem a nyomára! Én Istenem, hisz azeelőtt is tudtam ilyesméről.

Olyan ember, mint ön, hogyan is élhetne anélkül, hogy muló kalandjai lennének?

De akkor még, lássa, fájt az ilyesmi. Végtelen nyomorultnak éreztem magam és megváltásnak tekintettem volna a halált, melyet csak azért nem keresem fel önként, mert az a végleges elváltást jelentette.

Es most?

— Legutóbb, hogy a pikáns kis Regéczyné vel hozták a nevét kapcsolatba, már egészen

közönnyösen érintett a história, oly közönnyösen, mintha két távoli ismerősről lett volna szó. Pedig Regéczyné a legjobb barátnőm volt, kit egykor halálos betegségében a magam élete kockáztatásával ápoltam. Rut hálátlansága csak kihozhatott volna a sodromból? De nem, csak sajnálni tudtam...

Aztán, mikor önrel is találkoztam... Szembe jött velem, váratlanul, és az én szívem nem dobbant meg a látásán, mint máskor; egészen nyugodt maradt.

Közeledett hozzám. A régi tekintettel nézett rám, a régi hangon szólott. Kedveskedve, becéző nevemen szólított és én csak néztem... Es csökönys makacssággal szüntelen ismételttem magamban: de hát vajjon ez volt-e az az ember, kit szerettem? Csakugyan ez? Ilyesmit érezhet a fanatikus bálványimádó, ki Istenét, a szinaranyból képzelte, egyszerű napon porban látja, megfosztva minden káprázató csillogástól: hát ez előtt térdeltem én egykor? Ez előtt a hitvány cserép előtt? Megdöbbenve kérdeztem magamtól: En Istenem, mi ez?...

Es álmatlan éjszakáimon megjött rá a válasz: valami végzetes csoda következtében egyszerre szertefoszlott a rózsaszínű köd és vele együtt szerelmed minden illuziója.

Látsz... Látod, hogy ő is csak olyan, mint a többi...

Es amely pillanatban az asszony látni kezd és erre a felfedezésre jut, már vége van a szerelmenek. Mondhatni, csak akkor bukott el igazán és esik a menyországba a pokolba.

Mert lehet a szerelmes asszony lelke mélyig elkeseredve, nevezheti kedvesét nyomorultnak, gazembernek, mindennek a világon, átkozhatja, mint élete megromtóját, de azért még mindig a bolondulásig szeretheti és egy engesztelő szavára, egy édes, szerelmes nézésre újra az engedelmes rabszolgája lesz, aki volt.

De ha eljön az óra, mikor minden aljasságra, mit felele hall, közönnyösen vállat von és azt mondja: olyan, mint a többi, ott megszünik már minden és kezdődik a nagy Semmi... Es most még egyszer utoljára, Isten önrel!

Addig, míg szerettem, nem volt erőm meghalni. Most, mióta nem szeretem, mióta nem menekülhetek bűnös öntudatommal határtalan szerelmem oltalmazó palástja alá, csak egy vágyban összpontosul lelkem minden érzése: kisurranni, nyomtalanul elenyészni, eltűnni valahogyan ebből a világból, ahol minden pillanatban kivagyok téve annak, hogy a szeme elé kerülök.

Egészen bizonyos vagyok abban, hogy ez a vágy minél hamarabb urrá lesz felettem. Ha akkor majd öngyilkosságom híre futótűz gyanánt terjed el az ismerősök között, sankiss fogja a valódi okot sejtteni, csupán ön.

Diskrécióból természetesen hallgatni fog.

Pedig talán célszerű lenne világgá kürtölni, hogy így jár minden asszony, aki tulajdonképpen nem született rossznak, csak egy boldogtalan pillanatban elvesztette lelke legerősebb bázisát: a női büszkeséget.

lőházi gyorsírófőnököket és dr. Perl Soma ügyvédet. A feljelentés tárgyában Császár Edvin járásbíró mára tűzte ki a tárgyalást, melyen Olay személyesen jelent meg, a panaszos szerkesztőt pedig dr. Nagy Ignác ügyvéd képviselte.

Olay Lajos kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek a rágalmazásban. Kéri beszerezni a sajtópör iratait, amelyből megállapítható, hogy dr. Pályi öt egy éven keresztül a legkülönbözőbb módon rágalmazta. Ezen rágalmak miatt a sajtópört is indított ellene. Ezen perek egyike vonatkozik ez a per is. A sajtópörben ugyanis Eötvös egyik parlamentári beszédéről volt szó, melyben Eötvös helyeselte az 1848. XX. t. c. végrehajtását. Pályi dr. lapjában ezzel szemben, a nem hiteles, hanem meghamisított kék tudósítás alapján azt közölte, hogy Eötvös nem helyesli ennek a törvénynek végrehajtását. Azt — ugymond — nem állítottam, hogy Pályi dr. hamisította vagy hamisította meg a kék tudósítást, de azt igenis kijelentem, hogy ezt a meghamisított kék-et felhasználta Eötvös elleni támadásra a lapjában. Én azt az esetet a parlamentben akkor szó tárgyává is tettem. Mire aztán Pályi dr. azt írta a lapjában: hogy Olay hazudott s megint hazudott. Különböztetve hallotta, hogy Ferber Lajos képviselőházi hivatainak eldicsekedett előtte, hogy kiadta dr. Pályinak a kék-et a Pályi szája íze szerint.

Bíró: Akarja a valódságot bizonyítani?

— Nem, Pályi dr. nem hamisította azt a parlamentári tudósítást, hanem csak felhasználta. Én csak azt mondhattam, hogy most már tudjuk, hogyan jutott Pályi dr. a kék-hez. Ezt is csak Sümegi és Lovászi dr. előadása alapján mondhattam. Kérem azonban az illető tisztviselő kihallgatását és a kék beszerzését.

— Hol vannak most az akták?

— A sajtópör dolgában a Kurián.

A panaszos ügyvédje, tekintettel arra, hogy Olay valódságot bizonyítani nem tud és nem is akar, ellenezte a kérelem teljesítését. A bíróság azonban annak mégis helyt adott s evégből elhalasztotta a tárgyalást.

A bíróság és a „hitelbankok.”

(Megtagadott cégjegyzés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 16.

Amikor az Aradi Hitelbank mint szövetkezet ügye nyilvánosságra jutott, a kis pénzügyi egyéb dolgai mellett megütközést keltett, hogy az ismeretlen emberekből alakult, jelentéktelen alaptőkével rendelkező szövetkezet mint viselhet olyan hangzatos címet, amely a tájékoztatlan publikumot könnyen megtéveszthette volna? Annyival jogosabb volt ez a megbotránkozás, mert ép a kis szövetkezet megalakulásakor volt szó arról, hogy egy hasonló nevű országos pénzügyi társaság a vidéken fiókokat létesít.

A budapesti törvényszék, és felelősség folytán a budapesti kir. ítélőtábla most egy hasonló esetben végzést hozott, amelyből kitűnik, hogy az aradi törvényszéknek joga lett volna ily cím mellett a cégjegyzést megtagadni.

A fővárosban 100 000 korona alaptőkével részvénytársaság alakult, amely a Mezőgazdasági Hitelbank r. t. hangzatos címet vette föl s ily címmel kérte magát bejegyeztetni. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék azonban a cégjegyzést megtagadta s ehhez most hozzáfűrt a másodfokú bíróság is, a kir. ítélőtábla.

Az ítélőtábla végzése a következő érdekes indokolást tartalmazza:

Helyes az elsőbíróságnak abbéli álláspontja, hogy Mezőgazdasági Hitelbank részvénytársaság elnevezés alatt a forgalomban elfogadott rendes szóhasználat szerint nagyobb szabású pénzügyi társaságot, mint a milyen az 100 000 korona alaptőkével megalkult részvénytársaság lehet és így a bejegyezni kívánt cégszöveg ezért nem felel meg a részvénytársaságokra is kiterjedő cégvalódság iránti követelményeknek, mert a forgalomban lényegeseknek tartott körülmény tekintetében tévedés okozására alkalmas.

Nos, az Aradi Hitelbank név is „a forgalomban elfogadott szóhasználat szerint” bizonyára mást jelent, mint ami a Boros Beni-téri kis szövetkezet a valódságban.

Öngyilkos bankár.

(Leugrott a tőzsde emeletéről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 16.

Az összes budapesti lapok megírták ma, hogy Wohl Ignác volt váltóüzlettulajdonost tegnap délelőtt a tőzsdén sajnálatos baleset érte, amennyiben az első emeletről a földszintre lemenet megcsuszott és mintegy 20 lépcsőfokon végigcsúszott. Wohl oly mérvű sérüléseket szenvedett, hogy a mentőket kellett igénybe venni, kik őt lakására szállították.

A híradás ebben a formában nem felel meg a valódságnak, amennyiben nem balesetről, hanem öngyilkossági kísérletről van szó. Erre vonatkozólag budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

Megrázó módon akart véget vetni az életének tegnap délelőtt egy öreg ur, aki valamikor egyike volt a főváros első pénzügyi tekintélyeinek. Wohl Ignác bankár ma levetette magát a tőzsdepalota emeletéről az udvarra. Talán szándékosan válaszolta ki az öngyilkossága elkövetésére a tőzsdeépületet, ahová sikertelenségnek és csalódásainak emlékei fűzték. Az életunt ember mindemellett nem szenvedett halálos sérüléseket. A lábát törte és súlyos koponyazúzódást szenvedett, de állapota nem ad komolyabb aggodalomra okot. A mentők elszállították Árpád utca 8-ik számú házban levő lakására, ahol most családja körében ápolják.

Wohl Ignácnak az utóbbi időben banküzlete volt az Árpád-utca 8-ik számú házban, ahol nagybárára osztálysorsjegyek eladásával foglalkozott. Ez az üzlet már vagyonának a romjaiból épült fel. A régi Diana fürdő épületében levő bankháza ugyanis már évekkel ezelőtt tönkrement, s ő kénytelen volt visszavonulni a börtönről, amelynek egykor valódságos nagyhatalmassága volt, s az ő szempillantását leste a kisebb tőzsdeügynökök s börzefutárok serege. Az utóbbi években ismét játszott a tőzsdén, de már csak kicsiben, és nem is olyan szerencsével. Különösen a legutolsó árfolyamessék érték szerencsétlenül, s az egykor gazdag embernek félnie kellett attól, hogy családjával együtt a legnagyobb nyomorba jut.

Valószínűleg emiatt kísértették öngyilkossági tervek, amelyet tegnap végre is akart hajtani. Már a kora délelőtti órákban megjelent a tőzsdepalotában, nem is ment be a csarnokba, s ismerőseinek is feltűnt a bankár felöltözése. Izgatottan sétált a Nádor utca felé eső rész egyik elhagyott folyosóján s többször letekintett az udvarra vezető lépcső karfáján keresztül.

Tizenegy órakor, amikor az előtőzsdezárlat volt hirtelen elhatározással keresztül vetette magát a korlátot, s eszméletlenül zuhant a földszintre. Orrából, szájából valódsággal patakzott a vér, s a lábát is eltörte. A zuhanás zajára az udvarból többen a szerencsétlenül járt ember-

hez siettek, bevitték a tőzsdepalota egyik földszinti szobájába, ahol Herz József tőzsdetűkár részeseittele első segítségben. Nemsokára megérkeztek a mentők is, akik a súlyosan sérült öreg urat a lakására szállították.

Wohl Ignác ötvenöt éves, erős, alacsony termetű ember. Felesége és négy gyermeke van. A tőzdelátogatók között általános részvételt keltett az egykori bankár tragikus sorsa.

TÁVIRATOK.

Orosz japán barátkozás.

London, márc. 16. A Daily Telegraph jelenti Tokióból: Az orosz cár, hogy Oroszország és Japán között megszilárdítsa a barátságos viszonyt, egy nagyherceget küld Japánba tábornokok, tengernagyok és magasabb tisztviselők kíséretében. A mikádó viszont egy herceget küld kísérettel Oroszországba.

A Daily Telegraph jelenti Tokióból: A kínai özvegy császárné 100 000 taelt adományozott az éhínséggel sújtott japánok felségélyezésére.

Az algizírás konferencia.

Algizírás, márc. 16. A német delegátusok kijelentik, hogy az osztrák magyar javaslat utolsó szavuk. A francia delegátusok ugyan azt mondják, hogy utasításuk értelmében nem tehetnek újabb engedelményeket. A legmesszebbmenő engedmény Franciaország részéről egy hatályos és teljes felügyelethez való hozzájárulás. Az értekezlet ügye tehát ismét a zsákutcába került. A delegátusok egy része azt hiszi, hogy az értekezlet szombaton teljes ülésre ül össze és ez alkalommal egyik vagy másik irányban határozni fog, ha ugyan nem maguk a kormányok kezdik meg egymás között a tárgyalásokat.

Megkéselt háziszolga.

(A fehéremű miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 16.

Két elvelemedett ember ma este 9 órakor véres késelést rendezett az Angyal-utcában. Mind a ketten ismert alakjai a rendőrségnek. Különösen Máté János, egy husz éves foglalkozás nélküli suhanc, akinek valódságos életeleme a verekedés. Cipőjében elrejtve állandóan kést hordott magánál. A legkisebb ok is elég volt Mátének arra, hogy verekedést kezdjen, amelyben rendszerint ellenfele huzta a rövidebbet. A mai eset révén ismét a rendőrség kezére került a többszöri büntetett csirkefogó.

A véres eset részleteiről alábbi tudósításunk számol be:

Szerb Péter háziszolga, aki mostanában szolgált le katonai évet, a múlt hónapban egy közeli faluba ment szüleihez. Távozása alkalmával harminchétf forintot érő fehéreműjét volt házigazdájánál, Sebestyák Bélánál hagyta. Szerb ma visszatért Aradra és első útja Sebestyákéhoz vezetett. Itt együtt találta Sebestyákot Máté János husz éves foglalkozás nélküli legénynyel. Sebestyák és barátja mogorván fogadták Szerbet, aki előadta jövetele célját.

— Kérd az asszonytól a holmit, — mondta Sebestyák.

Szerb erre kiment a konyhába, ahol Sebestyákné edények elmosogatásával foglalkozott. Szerb beszélgetésbe elegyedett Sebestyáknéval és közben megkérte, hogy adja át neki fehéreműjét. Alig hogy azt kimondta, Sebestyák és Máté hátulról rávetették magukat a legényre és szitkozódások kíséretében fejére és nyakára megszúrták.

— Nesze gazember, ez a tied! — kiáltotta Sebestyák.

A megszurtt legény segítségért kiáltozva védekezett a támadás ellen, miközben fejét még több szurás érte. Nagy nehezen sikerült neki támadói elől az utcára menekülni, ahol kétségbeesetten jéjgatott. Egy épen arra haladó sürgönyhordó meglátván a vérző embert, rendőrért futott és telefonált a kapitányi hivatalba.

Sebestyák és Máté közben el akartak menekülni, de az elősiető rendőr elfogta és az ügyeletes rendőrtisztviselő megérkeztéig többek segítségével fékon tartotta őket.

Féltiz órákor megjelent a helyszínen *Moldován* Odön rendőrhagynagy *Tisch* Mór dr. kerületi orvossal, aki súlyosabb fejsérülést állapított meg Szerben. A megsebesült háziszolgát beszállították az aradmegyei kórházba. Sebestyák Béla és Máté János kihallgatásuk alkalmával azt vallották, hogy tettüket *boszorból* követték el.

A vezérő-bizottság tagjai a felosztatásról.

(A minisztertanács határozat bírálata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 16.

A minisztertanács mai határozatával felosztatott vezérő bizottság tagjai ma már érdekes nyilatkozatokat tettek a felosztatás tényéről. Természetesen egyértelműleg elítélik a felosztatást, melynek jogosságát maga a kormány sem tudta törvényszakaszsá igazolni. A vezérő-bizottság szerintük sohasem lépte túl a törvényesség korlátait és ezért a kormánynak legújabb ténykedése nem egyéb, mint önkényes megtorló intézkedés, melynek semmi jogi alapja nincsen.

A bizottság előkelőbb tagjainak véleményéről fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

Egy újságíró ma fölkeresett több vezető politikust, hogy megtudja véleményüket a vezérő-bizottság felosztatásáról illetőleg.

Andrássy Gyula gróf.

Andrássy Gyula gróf, az alkotmány-párt vezére, a következő kijelentést tette:

— A vezérő-bizottság felosztatásáról értesültem és azt jogtalannak tartom. Ez idő szerint, mivel a felosztatásra vonatkozó rendeletet nem ismerem, egyebet nem mondhatok. Reám az egész dolog semmi különösebb benyomást nem tett.

— Mit gondol kegyelmes uram, kérdezte az újságíró, lesz-e valamilyen hatással az ország közönségére?

— Minden esetre csak jó hatással lehet, mondotta Andrássy. Ebből is meggyőződést szerezhet az ország közvéleménye, hogy nálunk milyen oroszországi állapotok vannak.

— Mit szándékozik tenni a bizottság e rendelettel szemben, fogja-e azt respektálni?

— Erről most nem nyilatkozhatom, ezt majd együtt fogjuk megállapítani.

Justh Gyula.

Justh Gyula az alábbi nyilatkozatot tette:

— A közrend és az állami tekintély addig helyre nem állhatnak, míg a törvénytelen kormány vezeti az ország ügyeit. Ha a közrendet és az állami tekintélyt, az alkotmányosságot és a par-

lamentarizmust helyre akarják állítani, első kötelességük, hogy ők távozzanak. A minisztertanácsnak a vezérő-bizottság felosztatására vonatkozó rendelete nem egyéb, mint *egy szem abból a láncból, amelylyel le akarják nyugózni a szabadságot*. A nemzet azonban kitart jogai mellett, a láncot és a béklyókat le fogja rázni magáról és a nemzeti ügy teljes diadalt fog aratni.

A vezérő-bizottság, melyet a kormány felszólított, nem olyan testület, amely alapszabályokkal rendelkezik. A vezérő-bizottságot a pártok többsége azzal bizta meg, hogy a választásokat vezesse. A vezérő-bizottság határozataiban semmi olyan nem volt, amit a törvény tilt. Ellenkezőleg, azt is, ami a mai napon nyilvánosságra jutott bizottsági határozatból kiviláglik, a törvény mondja és nem a vezérő-bizottság. *A kormány a törvényt is lábbal tapossa, nem csodálom, ha a vezérő-bizottságot is lábbal akarja tiporni.*

Zichy Aladár gróf.

Zichy Aladár gróf, a néppárt elnöke ezeket mondotta:

— Mi azért élünk egyenként továbbra is, gondolkozunk is, politikai szabadságunk is mindannyiunknak megvan, igazán érthetetlen tehát, mit akar a kormány a bizottság felosztatásával. *Célt nem fog vele érni.*

Batthyány Tivadar gróf.

Batthyány Tivadar gróf a következő nyilatkozatot tette:

— A vezérő-bizottság minden cselekedetét mindenkor az alkotmány, a parlamentarizmus és ennek szabályai, valamint a király által szentesített törvények irányították. *A vezérő-bizottság mindenkor szigorúan törvényes alapon állott.* Egész tevékenységét az alkotmány- és törvényellenes uralommal szemben a törvények tiszteletben tartása vezérelte. Ha közállapotaink nem lennének olyan végtelen szomorúak, az ember legszivesebben komikus oldaláról fogná föl a kérdést, mert nem teljes abszurdum-e, hogy az a hatalom, mely éppen tegnap tette közzé abbeli elhatározását, hogy az országgyűlés összehívására vonatkozó peremptorikus törvény megszegését szándékozik az alkotmányra esküt tett királynak javasolni, hogy épen ez a hatalom, melynek egész létezése föltétlenül törvénytelen, akarja a törvénytisztelő polgárokat törvénytelenességgel vádolni?

Mi, a vezérő-bizottság tagjai, bizonyára ezentul is ragaszkodni fogunk a törvények szentségéhez és törvényes politikai jogainkkal élni is fogunk, akár tetszik a kormánynak, akár nem. A vezérő-bizottság sohasem arrogálta magának a végrehajtó hatalom gyakorlását. Aki ennek ellenkezőjét állítja, az valótlanságot mond. A hazafias pártok vezéregyéniségei igenis bírnak egy hatalommal, de ez a hatalom erkölcsi és abból áll, hogy a nemzet milliói tudják és elismerik, hogy egész működésünket ezer éves alkotmányunk védelme, a népjogok kiterjesztése, a nép milliói anyagi érdekeinek előmozdítása s a hazá boldogítása képezi. *A magyar nép millióinak belénk helyezett bizalma az az*

erkölcsi hatalom, mely fölött rendelkezünk. Ezt azonban sem minisztertanácsai határozatokkal, sem karhatalommal kitiltani nem lehet, sőt mentől törvénytelenebb és erőszakosabb rendszabályokka fordul ellenünk a hatalom, annál nagyobb lesz azoknak táborá, akik a zászlónk köré csoportosulnak.

A hatalom ezen legutóbbi cselekedete végelemzésben a nemzeti ellenállásnak újabb megerősítését jelenti.

Polónyi Géza.

Végül Polónyi Géza a következőket mondotta:

— A minisztertanácsai határozatban foglalt *tényállítások helytelenek* és így az abból levont következtetések is helytelenek. A vezérő-bizottság a végrehajtó hatalom körébe tartozó intézkedéseket nemcsak nem tette, de ilyeneket, annak tudatában, hogy a végrehajtó hatalom közegeivel nem rendelkezik, nem is tehetett. Mint tényállítás valótlán az is, hogy a vezérő-bizottság egy törvényes kormánynak törvényes rendelete ellen, akár izgatott, akár valakit tetteles ellenállásra fölhívott volna. Epen ellenkezőleg, a vezérő-bizottság egy törvénytelen kormány törvénytelen intézkedéseivel szemben, a törvényeknek és alkotmány-nak tiszteletben tartására hívta föl a polgárságot.

Igy áll a kérdés a ténybeli alapon. Jogi alapon a *vitatkozás meddőnek ígérkezik*, mert a hatalom önkényére támaszkodó kormány *nem hivatkozik törvényszakaszsra, mely eljárását indokolná vagy támogatná*. A vezérő-bizottság, mint minden polgára az országnak, a büntető törvény uralma, de egyuttal a bíróságok oltalma alatt áll. A politikai jogaik teljes birtokában levő honpolgárokat, ha erre a hazában most is élő pártoktól nyert megbízás nem kötelezné is, egyéni jogaik alapján jogosítva vannak arra, hogy politikai véleményüket szabadon nyilváníthassák és a törvénytelen kormány cselekedeteit ostromozhassák. Ezen jogaiban a vezérő-bizottság és annak tagjai nem engedik magukat korlátozni, mert nyugalommal bizik a magyar bíróságok alkotmánytiszteletében és igazságérzetében.

A vezérő-bizottság többi tagjai is a legnagyobb mértékben elítélték a minisztertanács határozatát.

SPORT.

+ Az Aradi Tornaegyesület közgyűlése. Az Aradi Tornaegyesület a következő meghívást bocsájította ki: Az „Aradi Tornaegyesület” 1905. évi XXVII-ik rendes közgyűlését 1906. március hó 18-án délelőtt 11 órákor a városháza emeleti kis gyűléstermében tartja meg, melyre az egyesület összes tagjai tisztelettel meghívattak. Arad, 1906. évi márc. hó 17-én. *Urdán* Iván elnök. *Nagy* Sándor titkár-művezető. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány-nak az 1905. évről szóló jelentése. 3. Pénztári és vagyoni kimutatás az 1905-ik évről és a vagyoni mérleg előterjesztése. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az 1906. évi költségelirányzat megállapítása. 6. Tisztviselők: elnök, alelnök, titkár, művezető, ügyész, orvos, pénztárnok, ellenőr, torna- és evezős szertárnok, továbbá 40 rendes választmányi és 5 pótválasztmányi tag, számvizsgáló bizottsági el-

a beteg sertések gyógyítása végett jelent meg Antaléknál.

A törvényszék nem látta bizonyítva a súlyos testi sértést és az alól felmentette a vádlottat.

A zsarolás vétségének kísérletében azonban bűnösnek találta és ezért 50 korenára büntette.

Híres asszonyok.

A pápaság megmentője.

Ha asszony valaha kiérdemelte az „isteni szépség” jelzőt, akkor bizonyára az olasz *Castiglione* grófnő volt az. Harmonikusan szép volt a termete, klasszikus a profilja, villogók a szemei. A haja hullámos volt és szőke, fogai ragyogóan fehérek, vállait mintha márványból művésznek vésője faragta volna ki. Lágy csengésű hang járult még ehhez az ensemblehez, amely korának legzebr asszonyává avatta *Castiglione* grófnőt. Szencziócs volt az a hatás, amelyet a grófnőnek a Tuilleira palotában való első megjelenése keltett. Azon az estén mindenkinek pillantása ezen a vakító szépségű asszonyon pihent, aki mint valami istennő, teljes diadalának tudatában, nyugodtan járt fel-alá a császári palota termeiben.

A grófnő azonban nem elégedett meg azzal a diadallal, amelyet szépsége biztosított neki, ambíciója még másféle győzelemre is vágyott. Tudta ezt róla híres unokatestvére is, Cavour gróf, aki elhatározta, hogy a grófnőnek lobogó becsvágyát felhasználja arra, hogy ezzel a maga politikai céljait megvalósítsa. Így történt, hogy Cavour a saját külön „nagykövetévé” tette a grófnőt Párisban, ahol a szép asszony aztán hathatósan elmozdította Cavournak nagy élete célját: az olasz haza egyesítését.

A hódolások és imádatnak közepette is, amelyben Párisban része volt, *Castiglione* grófnő nem feledkezett meg arról a misszióról, amelylyel a nagy államférfi megbízta. Minden erejével azon volt, hogy a még habozó császárt megnyerje az olaszok ügyének. A grófnő tudott ama fogadkozásokról, melyeket Napoleon, még mint herceg tett egyes olasz hazafiak jelenlétében és amelyek arra vonatkoztak, hogy hiva lesz Olaszország egyesítésének és ezt a tervet fegyverrel is támogatja, ha valamikor Franciaország trónjára kerül. A császár diadairól álmodott, dicsvágyának hízelt, hogy valamikor talán Olaszország felszabadítóját magasztalják majd benne! A grófnő tudta ezt és ezen a ponton csiklandozta III. Napoleon hiúságát. Cavour az élete munkáját egyetlen kártyalapra tette fel, a grófnő szépségére és nem is volt oka megbánni ezt a hazárdjátékot.

Azt mondják, hogy a császár gyakran kereste fel titkon a grófnőt, annak a place Vendomeon lévő palotájában.

Már a Seconde empire idején sem volt hiány titkos találka helyekben Párisban.

Az 1859-iki olasz szabadságharc kitörése után *Castiglione* grófnő egyik levelében, amelyet Estancelin tábornokhoz intézett, ezt írja magáról: „Én teremtettem meg a szabad Olaszországot és én mentettem meg a pápaságot.” Ez a mendás, minden önértékessége mellett is, kissé túlzott, bár kétségtelen, hogy mindakettőben nagy része volt a diplomata asszonynak. Diplomáciai ügyességére vall, hogy mielőtt a császárt megnyerte a maga céjainak, ugyanazon idő alatt az orléansi családot is megoldozta. Számított azzal a körülménnyel, hogy a császár márról-holnapra megbukhatik, s a trónt az orléansi dinasztia foglalja el. Ezért aztán ennek a családnak rokonszenvét is megszerezte. Sőt az okos asszony még ezzel sem elégedett meg, hanem megbarátkozott a Rotschildokkal is, a múlt esztendőben elhunyt báró Rotschild Alfonz személyében. A császár, az orléansi herceg és a pénzkirály barátai voltak a szép asszonynak, aki így kitűnően szolgálta Párisban Olaszország érdekeit...

Ez volt a *Castiglione* grófnő életének fénykora. A császárság bukása után lassanként elhomályosult a grófnő dicsősége is Párisban, az arisztokrata asszonyok között sok volt az ellensége és irigye a szépséges asszonynak. Ezek eől visszavonult és magányban töltötte el életének hátralevő részét. Ami nagy szépségével fogva érdekes vonása volt karakterének, *Castiglione* grófnő szerette a visszavonultságot, a magányt, nem érezte magát jól a társaságban, amelynek celtalan, léha életét megvetette. Ezért aztán, mihelyt dipomáciai misszióját befejezte, a place Vendome-i palotájába vonult vissza és itt is halt meg. Még pedig elég rejtélyes körülmények között: egy reggel a komornája holtan találta a grófnőt a hálószobájában. A halál okát nem sikerült konstatálni az orvosoknak, akik végre is abban állapodtak meg, hogy valószínűleg szívinfarkus ölte meg a híres asszonyt. Halála nagy részvétet keltett Párisban és azok is megbocsátottak neki, akik irigyei voltak a haragudtak rá. Egynek, Eugénia excsászárnénak kivételével, aki sohasem bocsátott meg *Castiglione*nak. Valószínűleg ő tudta miért.

A vezérő-bizottság feloszlata

Ujabb királyi biztos.

(A minisztertanács határozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 16.

A minisztertanács mai határozata, mely a szövetkezett ellenzék vezérő bizottságát feloszlatta, országszerte a legnagyobb feltűnést keltette. A bizottság tagjai, bár a kormány intézkedése nem lepte meg őket, a méltatlankodás hangján tárgyalták a feloszlatast és elhatározták, hogy folytatják működésüket, nem ugyan mint vezérőbizottság, hanem a pártok megbizottai.

A vezérő-bizottság feloszlata.

Ma délután minisztertanács volt, amely fél 2 órakor fejeződött be. A miniszteri tanácskozásról a következő félhivatalos jelentést adták ki:

A feloszlattott országgyűlés szövetkezett pártjainak vezérő-bizottsága kezdettől fogva oly jogokat és hatáskört ragadott magához, melyek csak a végrehajtó hatalmat illetik meg.

Emellett kezdettől fogva túllépte működésével azon határt, amelyen belől a politikai pártok szervezkedése és elveinek terjesztése az alkotmányos élet terén jogosult. Miután továbbá a vezérőbizottságnak nyilvánosságra hozott határozatai, kijelentései, felhívásai az ország közönségét a magyar királyi kormánynak a közrend és az állam tekintélyének helyreállítására irányuló törvényes intézkedéseivel szemben tetteles ellenszegülésre is vezethető nyílt ellentállásra izgathatják, ennélfogva a magyar királyi minisztertanács a szövetkezett ellenzék pártokból alakult vezérő-bizottságot a mai napon feloszlatta és annak működését betiltotta.

A hatás a bizottságban.

A vezérő bizottság tagjait nem lepte meg a kormány mai határozata. Erre már régebben el voltak készülve és ezért a függetlenségi párt körhelyiségei már hosszabb idő óta mint *Krasznay* Ferenc

dr. volt országgyűlési képviselő, a kör gazdájának magánlakása van bejelentve.

A bizottság a Nemzeti kaszinóban s magánlakásokban folytatni fogja működését, de határozatait nem mint a bizottság, hanem mint a pártok határozatait fogja közzétenni.

Kossuth Ferenc, aki kora délután értesült a kormány határozatáról, dacára hogy orvosai föltétlen nyugalmat parancsoltak neki, nyomban intézkedett, hogy a vezérő bizottság tagjai nála megjelenjenek.

Fejérváry — Kossuthoz.

Kossuth Ferenc ma este fél hat órakor levelet kapott *Fejérváry* Géza báró miniszterelnöktől, melyben értesítette, hogy a vezérőbizottságot feloszlatta.

A miniszterelnök levele egész terjedelmében így szól:

Kossuth Ferenc urnak, mint a feloszlattott országgyűlés szövetkezett pártjainak vezérőbizottsága elnökének Budapest.

Nagyságos Ur! A feloszlattott országgyűlés szövetkezett pártjainak vezérő bizottsága kezdettől fogva olyan jogokat és hatáskört ragadott magához, melyek csak a végrehajtó hatalmat illetik meg. E mellett működése kezdettől túllépte és túllépi azon határokat, melyeken belül a politikai pártok szervezkedése és elveik terjesztése az alkotmányos élet terén jogosult. Miután továbbá a vezérő bizottságnak nyilvánosságra hozott határozatai, kijelentései és felhívásai az ország közönségét és a törvényhatóságokat a magyar királyi kormánynak a közrend és állami tekintély helyreállítására és fentartására irányuló törvényes intézkedéseivel szemben egyenesen tetteles ellenszegülésre is vezethető nyílt ellentállásra is izgatja, ennélfogva a magyar királyi ősszministerium március 16-án tartott tanácsülésében elhatározta, hogy a feloszlattott országgyűlés szövetkezett pártjainak vezérő bizottságát feloszlatta és annak további működését betiltja.

A ministerium ezen határozata alapján a feloszlattott országgyűlés szövetkezett pártjainak vezérő bizottságát ezennel feloszlatom és ennek további működését betiltom.

Miről Nagyságodat mint a nevezett bizottság elnökét mihez tartás végett értesítem.

Budapestben, 1906. március 16-án.

Fejérváry Géza, s. k. miniszterelnök.

Uj királyi biztos.

A félhivatalos *Bud. Tud.* jelenti, hogy a király *Sulyovszky* Dezső volt országgyűlési képviselőt, *Zala* és *Somogy* vármegyék teljhatalmu királyi biztosává kinevezte és *Tallán* Gyula somogymegyei főispánnak állásától való fölmentése alkalmából a Szent István-rend kiskeresztjét adományozta.

A választások.

A belügyminister, tudvalevőleg, most sorra fogadja a főispánokat.

A kormány körében azt híresztelik, hogy ezekből a beszélgetésekből azt a meggyőződést merítette *Kristóffy* József, hogy ősz előtt semmi szín alatt sem lehet kiírni a választásokat.

Az azonban, hogy ősszel kiírják a választásokat, még nem bizonyos. Minden attól függ, mennyire sikerül a kormánynak a közigazgatást a hatalmába keríteni.

Csanád üdvözli az új minisztereket.

Makóról táviratozzák: *Farkas László* alispán indítványára Csanádmegye közgazgatási bizottsága mai ülésén elhatározta, hogy az új minisztereket fölratilag üdvözli és egyhangulag kijelenti, hogy a mai nehéz viszonyok közt törvényes eljárásukban közreműködésével szívesen támogatja.

Nyitra megye leszerelt.

Nyitráról táviratozzák: *Csillaghy György* kormánybiztos felhívást intézett a vármegye összes főszolgabíráihoz, hogy jelenjenek meg nála. A felhívásnak mind a 14 főszolgabíró eleget tett. *Marklot Gyula* alispán a vármegye tisztviselőihez bizalmas körlevelet intézett, amelyben felszólította őket, hogy megyebizottsági tagságukról mondjanak le. *Rostyál Miklós* megyei főjegyző ma ezzel szemben hivatalos átiratot küldött a megyei tisztviselőknek, amelyben az ellen tiltakozik, hogy a tisztviselőket e válságos időben fontos hivatásukról való lemondásra szólítsák.

Érdekes fogadások.

(Hogy megy tönkre egy milliomos? — Egy arany egy fillérért — Letartóztatás vétek nélkül. — Megful, vagy nem?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 16.

Az angolok tudvalevőleg évszázadok óta szenvednek a fogadási mániában. Mostan is több különleges fogadról kaptunk hírt:

Bulliot milliomos bankárnak erős meggyőződése volt, hogyha június 27-én, a hét első napján eső esik, úgy hét hélig egyfolytában esni fog; fogadást ajánlott fel mindenkinek bármely magas összegben és akadtak is sokan, akik tartották a fogadást, oly annyira, hogy a bankár vagyonán felül összeget kötött le a fogadásokba. Már úgy látszott, hogy megnyeri a fogadást, mert 27 napig egyfolytában esett az eső, azonban a 28 ik napon derűs idő lett és az előtte való nap még milliomos *Bulliot*, másnap már koldus volt.

Egy angol lord 1000 fontba (25.00 korona) fogadott, hogy a Temse legforgalmasabb hidján egy aranyat fog egy fillérért eladásra kínálni és nem lesz aki megvegye. Azonban elvesztette a fogadást, mert egy benne, hogy a vele lévő síró gyermeket lecsendesítse, megvette az aranyat.

Egy angol generális, aki állandóan Párisban tartózkodott, nagyobb összegbe fogadott, hogy noha ő semmiféle kihágását nem fog elkövetni, két órán belül a rendőrség letartóztatja.

Elment egy zsidóhoz, ahol egy ócska ruhát vett és ezen öltözetben elment a legelegánsabb vendéglőbe, ahol egy igazán hercegi ebédet rendelt. A pincér megjegyezte, hogy talán eltévesztette az ajtót, mert itt egy kicsit drága volna az ilyen ebéd, az angol azonban erősködött és nagy csomó bankót huzott ki. A pincér, ahogy meglátta a kopott alaknál a nagy summa pénzt, azonnal rendőrről küldött, mert azt hitte, valami betörővel van dolga. S tényleg az angol megnyerte a fogadást, mert a rendőrség letartóztatta.

Egy esetben *Lausser*, a világhírű angol festő ment át a Temse egyik hidján, midőn egy szegény ördög átvetvén magát a korláton, belegrogt a folyóba. Azonnal akartak, akik fogadást ajánlottak, megmenekül-e az öngyilkos vagy nem. Az egyik ott lévő néző háromszoros pénzt ajánlott fel, hogy az öngyilkosjelölt nem mene-

kül meg. Ezalatt hajósok csónakon az öngyilkoshoz értek, hogy kimentesék őt. Már-már kimentették, midőn az a fogadó, ki háromszoros pénzbe fogadott, odaszólt a hajósoknak, hogy nekik nincs joguk őt a fogadástól elűzni. S a hajósok respektálták a fogadó szavait s a szegény ördög, száz és száz ember szemeláttára ott fulladt a Temsebe.

Az erdélyi bankógyár.

Nyomozás Aradon és Aradmegyében.

(Ujabb letartóztatás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 16

Az a nagyszabású nyomozás, melyet a kolozsvári rendőrség vezetett be a szenzációs erdélyi pénzhamisítási bűnyűben, újabb fordulatot ért. Ismét letartóztatták a banda egyik tagját és most már minden kétséget kizáró módon megállapították, hogy a pénzhamisítás eszméje, annak nagyszabású tervezete és keresztülvitele *Tordáról*, a pénzhamisítók metropolisából került ki, de számai a Marosmentén elnyulnak egész *Aradig*.

A tordai olvisek — sőt köztük elegáns urak is — még mindig előszeretettel fognak a pénzgyártás bűnös mesterségéhez. Az egész nyomozás tulajdonképen arra irányul, hogy a száz ezrekre menő hamis pénzcsináló gépet a rendőrség megtalálhassa. A gép feltalálása azonban dacára a legszorgosabb kutatásnak, még eddig nem sikerült, sőt a rendőrség még nyomot sem talált arra, hogy a gépet és tulajdonosát kézrekeríthesse. A tegnapi naptól nagy szenzációt vártak. És ez a szenzációs eredmény az, hogy megállapították, hogy az *Aranyos- és Marosmentén közel 30 faluban vannak tagjai a bűnszövetkezetnek*.

Tegnapelőtt a kora reggeli vonattal *Rimóczy József* dr. rendőrkapitány, *Vezér János* és *Árkosy Gyula* detektívek kíséretében *Maros Csapó* községbe, *Pásztóhy* Adár földbirtokos lakáshelyére utazott a házkutatás megejtésére. *Pásztóhy* a kolozsvári városi fogda egy magáncellájába helyezték el és jelenleg ott is van erős fedezet mellett. A megrögzött pénzhamisító ügyes agyafurcsággal teszi vallomásait és úgy adja, mintha teljes beismerésben volna, azonban a gép hollétézéséről tudni sem akar. Csak azt hangoztatja, hogy ő is mástól szerezte be a pénzt. Társait is kivallotta részben, csupán azt hallgatja el, aki nek, a *bandavezetőnek*, főcinkosa volt.

A nyomozó rendőrkapitány és a detektívek láttára érhető szomorúság és levertség fogta el *Pásztóhy* hitvesét. A megrémült asszony kijelentette, hogy férje üzelméről nem tud és abban a hitben élt oldala mellett, hogy a becsületes utra tért. A rendőrkapitány átkutatta az egész lakást, pince és padlás helyiségeket, az udvart, gazdasági épületeket és a külsőséget is, azonban annak, amit tulajdonképen kerestek: a gépnek legcsekélyebb nyomára sem akadtak. Azonkívül a faluban lévő emberek közötti érintkezése sem mutatott semmi olyast, ami a vizsgálatot előbbre vitte volna.

Rimóczy kapitány azután kihallgatta a háznapet és a cselédséget arra nézve, hogy vidékről kikkel érintkezett *Pásztóhy*. Egész névsort tett ki azoknak a száma, akiket e vallomások alapján kihallgattak és kifognak hallgatni.

Maros-Csapóról kocsin *Kövend* községbe hajtottak, ahol több embert kihallgattak. Valamennyi azzal védekezett, hogy érintkezett ugyan *Pásztóhyval*, de csak gazdaságiügyekben.

A délután folyamán azután a nyomozást

Tordán folytatták és a *Maros-Csapón* nyert terhelő adatok alapján letartóztatták *Ij. Balla József* volt mézáróst, jelenleg a vármegye szolgálatában álló *irnokot*, akinél házkutatást tartva, több hamis *huszkoronás bankjegyet* találtak. Ballát az esti vonattal *Tordáról* *Kolozsvárra* vitték.

A pénzhamisító banda üzelméről és az elfogatásokról értesítették az összes csendőrséget a nyomozás megindítása végett. Az *aradmegyei marosmenti községek* csendőrségei szintén megkapták az értesítést és bevezették a nyomozást. Értesítést kapott *Kolozsvárról* az *aradi rendőrség* is, amely tudomásunk szerint szintén nyomoz és éber figyelemmel kíséri az *Erdély felől jövő utasokat*. Valószínű ugyanis, hogy a banda tagjai menekülni igyekezzenek *Erdélyből*.

Mint *kolozsvári* tudósítónk jelenti, a tegnapi újabb kihallgatásnak meglepő eredménye volt, a melyet a nyomozás érdekében egyelőre elhallgatnak. Annyi azonban már föltétlenül bizonyos, hogy az egész *Erdélyre* s *Hunyad- és Aradmegyére* is kiterjedő bűnszövetkezet fejei, némelyek kivételével, az 1900 ban tetten ért *Csongvay-Pásztóhy*-féle banda főcinkosai közül kerültek ki. A börtön levegője nem törte meg eléggé a bűnös embereket és alighogy szabadon bocsátották őket, még nagyobb apparátussal fogtak hozzá a pénzhamisításhoz. A letartóztatottakat ma átkisérték az ügyészség börtönébe.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: *Baccarat*, színmű. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: *Kornevill* harangok, operett. Este: *Vígécek*, bohózat. (Páratlan bérlet.)

* *Othello*. A jó öreg *Podmaniczky* Frigyes báró intendáns korában gyakran hangoztatta, hogy *Shakespeare* vagy jól kell adni, vagy sehogysem, de adni kell. *Podmaniczky*nek ezt a mondását dehogyan is akarjuk alkalmazni a mai *Othello*-fogadásra, amely nem tartozott ugyan a legjobbak közé, de a kevésbé kényes igényeket annyira, amennyire, kielégítette. *Keszler* Edéről, *Keszlerné* és más szereplőkről talán majd más alkalommal emlékezünk meg, akkor, ha nemcsak részletekben, hanem egészben is élvezhető alakítást nyújtanak. Az egyedüli, aki kifogástalan alakításával megerősítette bennünk azt a meggyőződést, hogy a vidék drámai színészei között a legjobbak egyike, — az est vendége, *Könyves* Jenő volt. Az álnok cselészővő *Jagot* adta elismerésre érdemes művészi készséggel és azzal a természetes játékmóddal, amelyivel kevesen dicsekedhetnek a vidéki színpadok nagyságai között. Láttunk egy husból vérből való *Shakespeare*-alakot, egy minden ízében harmonikus alakítást: beszédben gesztusban egyaránt kifogástalant. A vendégművész, aki már évek óta folytat mélyreható *Shakespeare* tanulmányokat, mint *Shakespeare*-alakító megállná helyét a legnagyobb színpadon is. Kár hogy a többiek nem tudtak felemelkedni a megértés magaslatára.

* *Yvonne de Treville* *Kolozsvárott*. Aradi fényes diadalmi után *Yvonne de Treville* kisaszonny, a kirneves párisi opera-énekesnő *Janovics* Jenő dr. színikazgató meghívására *Kolozsvárra* utazott. A művész épen úgy, mint Aradon, lázba ejtette a kincses város legelőkelőbb közönségét. Szerdán lépett fel először a *Lammermoori Lucia* operában s ma befejezte vendégjátékát a *Sevillai borbély*-ban. Mindkét darabban együtt szerepelt vele *Corfescu* Miklós román operaénekes. Dacára a kétszeresen felémelt helyáraknak, a közönség valóságos megostromolta a színházat. Azt írják a lapok, hogy harminc év óta ilyen tünemény nem volt szin-

padunkon", az utolsó napjait élő ódon színházakat átélte falai között valósággal tombolt a közönség. Janovics igazgató mindent elkövetett hogy a Treville még egy esti koncerttel toldja meg vendégjátékát, de a tárgyalások nem vezettek eredményre, mert a művésznőt szerződéses kötelezettsége Milánóba szólítja, hol e hó 25-én lép fel először a híres Scala színházban, közvetlenül utána pedig a m. kir. operaházban, Budapesten kezd hosszabb vendégszereplési ciklust.

* Godowsky Lipót világhírű zongoraművész Aradon, március hó 18-án, vasárnap déután 5 órakor a „Fehér kereszt” nagytermében tartandó hangversenyének műsora:

Beethoven: 32 változat c-moll, Rondo 129. mű G dur. Rameau: (1683—1764) Tambura. Dandrieu: (1684—1740) Le Caquet (Capriccio). Loelilly: (1660—1728) Gigue. Schumann: Symphonikus tanulmányok. Chopin: 8. Präludium. 3. Tanulmány (kivánságra) Impromptu fis dur. Poissonaise fis moll 44 mű. Henselt: Bölcsődal. Blumenfeld: Tanulmány (balkézre egyedül). Liszt: Manók tánca. Campanella. Schulz Evler: Arabeskek „A szép kék Dunán” című keringő felett. Atdolgozta: Godowsky Lipót.

Költözik a kávéház.

(A Fehér-Kereszt kávéház bezárása.)

Arad, március 16.

Ilyenkor, amikor állítólag közeledik a tavasz és hóvirágról zengenek a költők, akik tavaszi hangulatok felkeltésével akarják télkabátjuk hiányát leplezni, ilyenkor a természet szabályai szerint az Afrikában üdülő fecskék a hazatérésről kezdenek gondolkozni. A költőzködés mizériáinak gondolata a legfehérebb golyák homlokára is sötét borotvont von s mire Celsius belekerül az ugynevezett emelkedett hangulatba: meg is kezdődik a költőzködés.

Adatik tudára úgy a fecskéknek, mint a golyáknak, hogy e késtek. Lelőtte őket egy kávéház, amely Afrikában sem volt és mégis előbb költözött, mint ők.

Ma ugyanis bezárták a Fehér Kereszt kávéházat s a törzsvendégek átköltöztek a Központiba. Notórius lumpok, akiknek a Fehér Kereszt a hajnal párazatában és az éjszaka sötétiségében is nyitva állott, keserű könyvek között konstataják, hogy ismét egy kávéházzal kevesebb van, ahol fejleszteni lehet az éjszakai életet. A Központit ridegen bezárlák két órakor.

Erzékeny hangulat vesz erőt a piccolók és habos kávék hívein, mikor erről a bezárásról beszélnek. Hangoztatják, hogy a leányzó nem halt meg, csak aluszik. Hogy melyik leányzót értik, vajjon a kassza mindig bájdus hölgység, avagy a kávéleányt: az nem tudható. A fő az, hogy az illető nem halt meg, csak aluszik. Ezt pedig nem is irigyelhetik szegénytől; eleget virrasztott eddig.

De áttérve a költözés részleteire, be kell ismernünk, hogy kiküldött tudósítónk nem volt jelen a fenséges aktusnál, így tehát a következő légből kapott kohományt közli a nagy közönséggel:

A költőzködés megindító jelenetek között ment végbe. A pincérek zokogva borultak a kávé leány nyakába és a markor billiárdgolyó nagyságu könyeket hullatott a zöld posztóra. Több szenvedélyes játékos a könyvekkel csinálta meg utolsó karambolját. A kassza tündere egy egész anizettes üveget töltött meg könyeivel, melyeket azután illó árban el is árusított.

A törzsasztalok körül is nagy volt a megindulás. Többen annyira megindultak, hogy meg sem lehetett állítani őket. *Tobakovics* György oukor nélkül, tehát keserűen törölte szemét egy feketekávécsészével. *Borbély* Sándor egy pakli alsóskártyát vett be gyászfénylással és fájdalomtól rezgő hangon kiáltotta:

— Uhu! Uhu! Uhu!

A beavatottak azt állítják, hogy Borbély az uhu szóval csupán hangos zokogást akart alakítani.

A megindulás ezalatt oly magas fokra hágott, hogy *Kovács* Vince és *Szántay* Béla megindultak a Központi kávéház felé. *Beregi* érzelmesen átölelte a színészek törzsasztalát és szerelmes színészhez illő hangon kiáltotta:

— Oh sors! Mily súlyos a te Fehér Kereszted!

Tényleg nem is bírt felemelni az asztalt. Busan ment ő is a többiek után. A főpincér maradt utolsó. Körülnézett gyermekreményei és vágyai tanyáján, azután méltósággal és kulccsal bezárlta az ajtót. A kávéházaiban nem maradt más, csak több fizetetlen cseh...

Amint értesültek, a kávéház nem emelt kifogást a bezárlás ellen. Az ítélet jogerős.

— zab

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi polgári betegsegélyző- és te-
metkezési egyesület március hó 18-án vasárnap délután három órakor a városbáza földszinti kistermében tartja rendez évi közgyűlést, amelyre az egyesület tagjait ezután is meghívom. Targysorozat: 1. A múlt évi jegyzőkönyv hiteljesítése. 2. A zárszámolás felolvasása. 3. A választmány felmentése. 4. A tisztviselőkar leköszörése. 5. A tisztviselők újra választása. 6. Indítványok. A tagok kéretek a tagsági könyvecskéiket a hometnél előmutatni. *Dengel* János elnök.

A színésznő kalandja.

(Arcaultott énekesnő.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 16.

Föltétlenül veszedelmes dolog, ha két ember meztelen karddal, sőt tisztességesen megtöltött pisztolyokkal áll szemben és a lovagiasság szent nevében lyukat akar vágni, vagy löni egymáson. Sokkalta veszélyesebb azonban az asszonyi párba, amely beretváles nyelvekkel és rózsas körmökkel folyik. Egy ilyen kellemetlen ügyecskéről ad hirt most budapesti tudósítónk az alábbiakban:

Haragos látogatója akadt nemrég *László* Rózsi színésznőnek, a Királyszínház fiatal és szép énekesnőjének. Mint valami furia rontott be hozzá egy asszony, de a vizit minden pikáns háttér nélkül való. Sőt nagyon is prózai előzményei vannak. A látogatónak, *Nándori* Teréznek a húza szobaleánya volt a színésznőnek s ez elbocsájtván a leányt, visszatartott a béréből valami kis összeget, mivelhogy annak megfelelő kárt okozott. *Nándori* Teréz nagy lármával kezdte, amire fölszólitotta a színésznő:

— Tüstént takarodjék ki a lakásomból!

— No, ezt nem teszem — szölt *Nándori* Teréz s még nagyobb lármát csapott, sőt *László* Rózsi — arcultotta.

Az inzultált nő segítségért kiáltott s elő is sietett a házban, de egy más lakásban lakó édesanyja, *Löwinger* Károlyné, akit a dühös asszony szintén tetteleg bántalmazott, amíg csak anya és leánya be nem tuszkolták *Nándori* Terézt egy kamrába, ahová aztán becsukták, amíg rendőr jött.

László Rózsi és *Löwinger* né feljelentették a kellemetlen látogatót magánlaksértés, becsületsértés és könnyű testisértés miatt. A ma megtartott tárgyaláson a feljelentett asszony csak annyit ismert be, hogy a lakást felszólitás dacára sem akarta elhagyni. Ellenben úgy a becsületsértő kifejezések használatát, mint azt, hogy a két panaszoszt tetteleg bántalmazta, keréken tagadta. Mivel pedig az állítólagos ütlegetésnél tanuk nem voltak jelen, a bírő *Nándori* Terézt e vádak alól fölmenteni volt kénytelen s csupán a beismer magánlaksértésért ítélte el két napi fogházza és öt korona pénzbüntetésre.

Bánffy az előtérben.

A vezérek ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 16.

Bánffy Dezső báró, aki legutóbbi szereplése révén néhány napra ismét belekerült a politikai élet központjába, ma újra nagy feltűnést keltő nyilatkozatokat tett egy ujságíró előtt, aki felkérte, hogy adja meg a választ azokra a támadásokra, amelyek szegedi levele folytán egyrészt a koalíciós sajtó részéről, másrészt a vezérlő-bizottság köréből érték. A jelentőségteljes intervjuról a következő tudósítást adjuk:

(A klerikálisok ellen.)

Egyik budapesti ujság tudósítója beszélgetést folytatott *Bánffy* Dezső báróval, megkérdezvén tőle, hogy mi a válasza arra a támadásra, amely őt a vezérlőbizottság révén szegedi levele miatt érte? *Bánffy* az ujságíró előtt hosszasan fejtegette nézeteit s szenzációs kijelentéseket tett, melyben egyebek között azzal vádolja a vezérlőbizottságot, hogy másképpen beszélt az ország előtt és másképpen a király előtt.

— A kibontakozás — mondta *Bánffy* Dezső — természetesen nem történhetik meg másként, mint a dualizmus alapján. Hogy ez megtörténhessék, egy egységes többségre volna szükség. De hol keressem ma az ily többséget, midőn az emberek ismét jelszavak után indulnak? A függetlenségi párt karjaiba vetve magukat, azt a lehetetlenséget hirdetik, hogy amit nem sikerült a dualizmus alapján nyugvó felirat keretében kifejezésre jutott kiválsmak határai között kivívni, az sikerülni fog a perszonál unió zászlaja mellett.

Szól azután arról, hogy a hatvanhetesek egyesüléséből kivonná a néppártot, a mely teljesen felekezeti alapon áll és nem hiva az általános választói jognak. A fölmerült ellentétekről azt mondja:

— Az ellentét ott van, hogy a koalíció és a vezérlőbizottság nem egy tényezője más fogadott el a vezérlőbizottságban és más hirdetett a választások előtt. Nekem azonban azt sem engedik meg, hogy ugyanazt hirdessem választóim előtt, mint amit elmondottam a vezérlőbizottságban és a minnek kifejezést adtam a képviselőházban és a sajtóban. A koalíciós sajtó nem egyszer hol ezt, hol azt hirdeti.

A választásokról ezt mondja:

— Igazán sajnálom, hogy a legközelebbi választások, bármikor és bárki által tartassanak is meg, még mindig a mostani választási törvény alapján lesznek megtartva. Beteg politikai állapotaink orvoslása parancsolólag követeli a parlamenti reformot. Ugy, mint eddig, az ország nem vezethető tovább és nem is szabad ezentul így vezetni. Az általános választói jogot meg kell adni. A politikai életből eddig kizárt, nagy, széles, politikailag érett rétegek bevonandók, hogy közreműködhessenek az erős magyar nemzeti állam kiépítésében. És be kell őket vonni, hogy a nemzeti szabadelvű demokrácia küzdelmét a feudálklerikálisizmussal megvívhassuk. Hírtori napokat élünk s még sem akarják belátni azt, hogy az a nagy harc, ami most vívatik, nemcsak a felszinen levő politikai kérdések miatt és az alkotmány helyreállításáért folyik, hanem ezek mel-

lett döntésre kerül az a nagy kérdés is, ami a magyar állam szempontjából a legfontosabb: a feudálklerikális hegemonia küzdelme az igazi nemzeti szabadelvűségnek mindinkább tért foglaló hegemoniája ellen.

(A hatás.)

Bánffy Dezső báró mai nyilatkozata egy kis élénkséget dobott a diskuszióba. Minden párton erről beszélnek. Egy szabadelvűpárti politikus egész előadást tartott a korzón Bánffy nyilatkozatáról és ő úgy fogta fel az egészet, hogy Bánffy felkínálkozik, — bizzák rá a választások rendezését.

A koalíciók már egész más szempontból fogták fel a nyilatkozatot. Boszankodtak azon, hogy Bánffy báró iparkodik leleplezni az ő volt bajtársait, a vezérőrbizottságot, s azt vitatják, hogy Bánffynak nincsen igaza. Valószínű, hogy az ellenzéki lapok majd visszavágnak Bánffynak azzal, hogy leleplezik az ő viselkedését a vezérőrbizottságban s elsősorban azt fogják kiírni róla, hogy mint a vezérőrbizottság tagja, nem átalított röpiratot iratni a 48-as párt ellen.

HIREK.

— **A román király nagybeteg.** Bukarestből táviratozzák: Alig néhány hete, hogy Károly román király hosszas betegségéből kigyógyult. Károly király már el akart utazni, de most ismét súlyosan megbetegedett és állapota annyira rosszabbodott, hogy környezete *katasztrófától tart*. A király betegsége nagy zavart okoz azért, mert utódja dolgában sem a király, sem az ország nem tud megegyezni. A trónörökös ugyanis sem a királynak, sem az országnak nem kell.

— **Az Ujságról Országos Szervezete** vasárnap, március hónap 18-án délután öt órakor Budapesten, a Royal-szállóban Stamber József elnökléte alatt központi tanácsulást tart, a melyen a legközelebb Budapesten tartandó közgyűlés ügyeit készítik elő. Az ülés a Szervezet jövő munkásságára nagy fontossággal bír, miért is a Szervezet vezetősége ezúton is kéri a tanács tagjait, hogy a gyűlésen okvetlenül jelenjenek meg.

— **Kossuth Ferenc betegsége.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Kossuth Ferenc állapotában némi javulás állott be, úgy hogy ma már látogatókat is fogadhatott, sőt az ágyban dolgozott is.

— **Zichy Mihály magyar földön.** Budapestről táviratozzák: Zichy Mihály nagynevű művészünk holtteste immár magyar földön van. Dr. Farnady József, a család jogtanácsosa ma reggel a halottkísérőtől táviratot kapott Zsolnáról, amelyben tudatja, hogy a halottat ma az 56481 számú vagonba áthelyeztette s onnan azzal utnak indult. A holttestet ma este 9 órakor érkeznek meg a nyugati pályaudvarra, a honnan az enterprise diszfürgőnjén egész csöndben a Műcsarnokba szállítják. A Műcsarnok előcsarnokát az enterprise emberei mély gyászpompával látták el. A ravatal lépcsőzetes és azt kandeláberes, viaszgyertyák s délszak növények veszik körül. A temetés hétfőn délután lesz, s a ravatalt az nap délelőtt a nagyközönség is megtekintheti.

— **Molnár Viktor** — v. b. t. t. Temesvárról táviratozzák: A király Molnár Viktor temesmegyei főispán, főrendiházi tagnak a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta. A kitüntetés Molnárt mint a főispáni kar ez idő szerint rangban legidősebb tagját érte.

— **Russu-Sirianu nyílt levele.** Russu-Sirianu János, a kisjenői kerület országgyűlési képviselője, választóihoz nyílt levelet intézett. A nyílt levélben ismerteti az országgyűlés feloszlását s a nemzeti program megvalósítása mellett az általános választói jog behozatalának szükségességét hangoztatta.

— **A tartalékosok fegyvergyakorlata.** A tartalékosok és póttartalékosok ez évi fegyvergyakorlatára vonatkozó részletes intézkedéseit a közös hadügyminiszter már kiadta. A behívókat a magyar csapatoknak ilyen szolgálati tulajdonsággal bíró legénységének posta útján küldik el és a tüzetes cimben feltüntetik a póttartalékosok foglalkozását is, nehogy a fegyvergyakorlatra behívott kifogással éljen. Azok a tartalékosok és póttartalékosok, kik behívóukat saját hibájukból nem kapták meg, vagy önhibájukból nem vonultak be fegyvergyakorlatra, megkerülésük esetén a rendes tizenhárom nap helyett huszennyolc napot fognak szolgálni.

— **A szerb kereskedelmi szerződés.** Bécsből táviratozzák, hogy Vuics bécsi és Milovanovics római szerb nagykövet, aki mint kereskedelmi szerződési megbízott szerepel, a kereskedelmi szerződések tárgyalása felvételére Bécsbe utaztak.

— **A drága Arad.** Az általános drágaságban, melyet súlyosan érzünk mi, aradiak, úgy látszik a huszötletig még élünk a legkedvezőtlenebb viszonyok között. Az országos statisztikai hivatal kimutatást készített az ország városainak husáraitól. E szerint a marhahus árak az ország különböző városaiban a következő színvonalon állanak:

	legmagasabb kor.	legalacsonyabb kor.	közép kor.
Arad	2 —	2 —	2 —
Debrecen	1 36	1 20	1 28
Szabadka	1 70	1 50	1 60
Szeged	1 40	1 20	1 30
Temesvár	2 20	1 44	1 82
Miskolc	1 36	1 28	1 32
Székesfehérvár	1 36	1 32	1 34
Bassó	2 20	1 44	1 82
Makó	1 48	1 44	1 46
Nagyvárad	1 20	1 04	1 12
Kassa	1 60	1 60	1 60
Budapest	5 —	1 —	—
Marosvásárhely	—	—	1 20
Gyulafehérvár	—	—	1 20
Kolozsvár	2 40	1 52	—

E kimutatás szerint Aradon a legdrágább a marhahus az összes vidéki városok között.

— **Lengyel katonaszökevények Aradon.** Ma két lengyel katonaszökevény érkezett sokat hányatott útjában Aradra. Csinos megjelenésű, szimpatikus fiatal ember mind a kettő. Elragadtatással beszélnek arról a bánásmódról, amelyben Magyarországon úgy a hatóság, mint a polgárság részéről találkoznak. Szekrobczynski József huszonnégy éves vasöntő és Osztrósk Román huszonöt éves pincér Aradra érkezésük után a Munkás Otthonba mentek, ahol előadták Andrási Gyula szakszervezeti tükárnak, hogy tavaly decemberben szöktek meg Lengyelországból a katonai sorozás elől. Azóta bebarangolták Magyarország nagyobb városait és Budapesten is megfordultak, de minthogy magyarul nem tudnak, németül pedig csak törve beszélnek, seholsam kaphattak foglalkozást. Andrási Gyula eljáért ügyükben és az ipartestület közvetítésével szerzett is nekik munkát a vaggongyárban. A katonaszökevények ma megjelentek a rendőrségen, ahol fogadalmat tettek, hogy megtanulnak magyarul és magyar állampolgárokká lesznek.

— **Megszökött trónkövetelő.** Bukarestből jelentik: Ghika herceg albán trónkövetelő, az elmúlt nyáron két ízben nagyobb pénzüsségeket

küldött Bukarestbe a párthívei címére, hogy azokat egy albán fölkelés előkészítése céljából osszák szét az albánok között. A bukaresti rendőrség azonban nesztét vette a dolognak, a két pénzküldeményt lefoglalta, Ghika herceget pedig följelentette az ügyészségnek. Azóta még nem lehetett a pört tárgyalni, mert Ghika herceg állandóan Párisban lakott. Most azonban, mikor az albán nagygyűlés alkalmából Bukarestbe érkezett, kézbesítették neki a vizsgálóbíró egy végzését, amelyben ma délelőttre maga elé idézte a herceget. A trónkövetelő azonban nem várta a mai délelőttöt, hanem tegnap este elutazott Bukarestből. A pályaudvarról táviratot küldött a vizsgálóbíró címére, amelyben tudatja, hogy fontos és halaszthatatlan ügyek Moldovába szölitják és sürgősen oda kell utaznia, tehát nem jelenhetik meg előtte. Kifüött azonban, hogy Ghika herceg nem Moldovába, hanem Párisba utazott. A vizsgálóbíró pedig köröszőlevelet adott ki ellene.

— **Orth József halála.** Széles körben nagy részvétet keltett Orth József újszentannai kanonok-plebános, a csanádi egyházmegye nesztorának elhalálózása. Temetése, mint már említettük, szombaton délelőtt fél 11 órakor lesz; előbb a plebániai lakban beszentelik a koporsót, azután a temp'omban végzik a fényes gyászszertartást, amelyre Újszentannára érkezik az egész kerületi papság és a csanádi káptalan képviselője is. Az aradhegyaljai esperesi kerület papsága a következő gyászjelentést adta ki:

Az aradhegyaljai esperesi kerület lelkészkező papsága ép úgy, mint az elárult rokonok is Isten bő cs rendelkezéseiben való megnyugvással tudatják, hogy igen szeretett és becsült oltártestvére, hosszú éveken át volt főnöke, a lelkiükben vezére és bölcs tanácsadója, rokonainak nagylelkű istápolója: nagyságos és fötisztelendő Orth József csanádi c. kanonok, szentszéki úlnök, gyémánt misés áldozópap, kiérd. ker. esperes, 1904. év óta a Csanádegyházmegye nesztor, szentannai plebános, életének 90 ik, buzgó és érdemud lelkipásztorkodásának 66 ik évében jámbor megadással tűrt szevedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után folyó hó 15-én, reggel 8 órakor az Urban csendesesen elszenderült. A boldogult halhatatlan lelkének földi maradványa f. hó 17-én délelőtt 1/2, 11 órakor fog az újszentannai plebániai lakban beszenteltetni, majd az ottani plebániai templomba vitetni, hol az engesztelő szent mise áldozat és gyász szertartások végzetével szerető paptársal, számos rokon és árván maradt híveinek gyász kíséréte mellett az ottani temetőbe a boldog feltámadás reményében nyugalomra tétetni. Requiescat in Pace! Újszentanna, 1906. évi március hó 15.

— **A Hirschl-alapítvány.** A Hirschl féle 1848. március 15-ikének emlékére tett alapítvány folyó évi kamatait, vagyis 40 korona 72 fillért az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége az alapítványt tevővel egyetértőleg, Messzár Ferenc aradi állás nélküli és beteg kereskedelmi alkalmazottnak ítélte oda, kité az Aradi Kereskedők Köre is a legmelegebben ajánlott a kamarai elnökség és a nagylelkű adakozók jóakaratóba.

— **Berzalmas harc.** Londonból táviratozzák: A Daily Mail jelenti Zungeriből, hogy az angol expedíció Szokoto mellett megtámadta a lázongókat és majd valamennyit elpusztította. Az expedíció azután Szatirru felé nyomult előre, a melyet bátor védekezése dacára, bombázással és heves támadással bevett. A lázadók futásban kerestek végül menedéket. A lovasított gyalogság üldözőbe vette őket és több mint 300 emberüket megsemmisítette. A hü főnökök aktiv részt vettek a felkelés immár sikeresnek mondható elnyomásában. Az angol csapatok közül Gallagher kapitány súlyosan megsebesült.

— **Felfüggesztett ügyvéd.** Az aradi ügyvédi kamara fegyelmi bírósága közhírré teszi, hogy **Lenthe Gusztáv** aradi ügyvédet az 1887. 28. t. cikk 4. §. c) pontja alapján az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztette.

— **A város gazdasága.** A város mezőgazdasági bizottsága ma **Varjassy Lajos** n. polgármester elnöklésével ülést tartott. **Varjassy** bemutatta a bizottságnak a földmívelésügyi miniszternek a magyar mezőgazdasági hitel rendezése tárgyában beérkezett leiratát, melyben a miniszter felszólítja a várost, hogy tegye meg észrevételeit. A bizottság elhatározta, hogy a szarvasmarhák és lovak legeltetési díjának leszármolását javasolja a tanácsnak.

— **Gázrobbanás egy vendéglőben.** **Lemberg**ből táviratozzák, hogy egy ottani vendéglőben ma gázrobbanás volt, melynek következtében egy pincér meghalt, több vendég és a tulajdonos pedig súlyosan megsebesült. A robbanás után támadt sötétséget egy pár vendég arra használta fel, hogy az értékes evőkészleteket eltemelte.

— **Öngyilkos rendőrtanácsos.** Budapestről táviratozzák: **Zsarnay Győző** székesfővárosi államrendőrségi rendőrtanácsos ma a Kerepes község melletti mezőn öngyilkosságot követett el és mire a fővárosba szállították, meghalt. **Zsarnay**, ki még csak 58 éves volt, huzamos idő óta betegeskedett, de többszöri felkérés dacára sem akart nyugalomba vonulni. Utóbbi időben mellőzve érezte magát és ez, valamint a betegsége annyira elkeserítették, hogy ma kiutazott Kerepesre és revolverrel mellbe lökte magát. **Zsarnay**, ki csak pár hónap előtt nősült meg, 1888 óta állt a fővárosi rendőrség szolgálatában és mint a bünyügyi osztály vezetője, az utóbbi évtizedek rablögyilkosságainak nyomozásait mind ő végezte.

— **Szőnyegkiállítás Aradon.** Nagyszabású szőnyegkiállítás nyílik meg vasárnap **Domán Sándor** Szabadságtéri üzletében. A kiállításon a legválogatottabb fajta keleti szőnyegek kerülnek eladásra, köztük számos antik perzsa szőnyeg, megannyi értékes műtárgy. Kiemelkedik a gyűjteményből egy óriási selyemszőnyeg, mely már 700 koronát kitevő áránál fogva is érdemes a megtekintésre. Van továbbá a kiállításon egy francia gobelin 3000 korona értékben. A valóban érdekes, ritka kiállítást a műértő közönség figyelmébe ajánljuk.

— **Előadás a szőlősgazdáknak.** Hírt adtunk már azon szakelőadásról, amelyet az **Aradhegyhegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete** a szőlők műtrágyázásáról a hó 18-án, a gazdasági egyesület székházában fog rendezni. Az egyesület ez uton is meghívja úgy a tagokat, valamint általában mindazokat, akik az előadás tárgya iránt érdeklődnek.

— **Megvadult ló a Szabadságtéren.** **Jovanovics Sándor** glogováci lakos ma délelőtt a Szabadságtéren leszállt egy lovas kocsijáról és bement egy üzletbe vásárolni. Éppen akkor haladt arra három szalmával megrakott lovasuti kocsi, amelyeknek zajára a felügyelet nélkül hagyott ló megbokrosodott és neki vitte a kocsit az egyik lovasuti kocsinak. Az összeütközés következtében **Jovanovics** kocsijának hátsó része eltört. A megbokrosodott ló vágatva húzta maga után az eltört kocsit, amíg egy rendőr elfogta a lovat és átadta az időközben

(dárkó) gardájának, aki elpusztult kocsijának láttára a ralm s arcot vágott.

— **Méregkeverő gróf.** **Stubnyáról** táviratozzák: Özvegy **Beniczky** Mártonné meggyilkoltatásának kiderítése óta rebesgetik, hogy a múlt évben elhalt **Rakovszky** Iván nagybirtokos is mérgezés áldozata lett. **Nayhaus Ottó** gróf, akit **Beniczky** mérgezésének gyanúja miatt több hét előtt letartóztattak, **Rakovszky** halálához idején nála lakott, gazdaságát vezette és betegsége alatt is állandóan mellette tartózkodott. A rokonságnak föltűnt, hogy **Nayhaus** mindig távoltartotta a betegtől, de nem kutatta az okát. A besztercebányai ügyészség utasítására a turócszentmártoni csendőrség több gyanús ok alapján **Rakovszky** halálának körülményeit is nyomozza és eddig már megállapította, hogy **Beniczky**nek és **Rakovszky**nak ugyanaz a kezelő orvosa volt. **Rakovszky** holttestét előreláthatólag exhumálni fogják.

— **Az elkobzott hírlapok.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Több mint 350.000 példányra rug már azoknak a hírlapoknak a száma, amelyeket királysértés címén, a válság során a királyi ügyészség elkoboztatott. Ez a rengeteg újságszám, már teljesen megtöltötte a bűntető-törvényszék pincéit és padlásait, úgy hogy netán újabb elkobzások esetén, a lapokat már nem is tudnák az épületben elhelyezni. A tömeges királysértési pörökben **Bakonyi Kálmán** vizsgálóbíró az ügyek nagy részét **Nedeczky** vizsgálóbírónak osztotta ki, mert maga a Zeysig-pör során megindított több mint ötven sajtópör vizsgálatának beterjesztésével nagyon el van foglalva.

— **Rablótámadás egy építész ellen.** Ilyen cím alatt megirtuk, hogy **Horváth József** aradi építész ellen két ember támadást intézett. A rendőrség a megindított vizsgálat nyomán kiderítette, hogy a támadók **Horváth** alkalmazásában lévő kömvés segédek voltak, akik hátralekös munkaberüket követelték a mestertől - **Horváth** viselkedésük miatt kiutasította őket és eltávolításukra rendőrorjáratért küldött. **Horváth** nem tett ellenük feljelentést.

— **Uj közjegyző Lugoson.** Az igazságügy-miniszter **Resi** Fábius lugosi gyakorló ügyvédet Lugosra kir. közjegyzővé nevezte ki. Az új közjegyző testvéröccse **Resi** Szilviusz békéscsábrády kir. tanfelügyelőnek.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A belügyminiszter az agrári anyakönyvi kerületbe **Marinkovits** Mihály jegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— **Gazdasági tudósító.** A földmívelésügyi miniszter a marosillyei járásra nézve **Csató** Pál branyicskai lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Botrány egy táncestélyen.** **Dunaszerdahelyről** írják: Két fanatikus papnak izgágasága kinos botrányt idézett elő. A helybeli kereskedő ifjak táncmulatságot akartak rendezni. A bált hangversenynek kellett volna megelőznie, melyre a rendezőség közreműködésre meghívta a pozsonyi színtársulat négy tagját. Ez szurhatott két ottani vakbuzgó papnak annyira szemé, hogy mindenképpen azon igyekeztek, hogy a hangverseny megtartását megakadályozzák. A szöszékről akarták fanatizálni a zsidó közönséget, minden terrorizmust felhasználtak, valósággal bojkottal és egyházi átokkal fenyegették a hangversenyre készülöket. Ertesü-

lésünk szerint a mulatság mégis fényesen sikerült s a jótékony célra jelentékeny anyagi eredménnyel is járt. Ez még inkább felbőszítette a két papot s izgatásukra valaki a mulatság közben beverte a hangversenyterem ablakait s egy szemetes-edényt dobtak a mulatók közé. A kvalifikálatlanul durva eljárás a közönségben nagy felháborodást keltett, mindenfelől eltiltették az értelmi szerzőket s a hatóság is keresi a tetteseket.

— **Köszönetnyilvánítás.** A lefolyt március 15-iki ünnepélyen az aradi 1848—49 es agg és szegény honvédek megvendégelésére **Weisz Mór** és fia páinkát, **Kristóry János** és fia és **Klein Ignác** kényeret, **Molnár János** vendéglős a vendégei által gyűjtött 15 kor. és 70 fillért adományozott. Az aradi honvédegylet nem mulaszthatja el a jószívű adományokért az uton is a leghalásabb köszönetét nyilvánítani. **Somay** István elnök, **May** Soma jegyző.

— **Legújabb mintázatu angol, francia zephir és batistból** keszitenek ujféléhőneműeket, angol női ingblusokot mérték után a legkifinomább szabás szerint, melyek a legmagasabb igényeknek is megfelelnek, **Beertvás** és **Sarlós** Budapest, IV. Váci utca 17. 3937

— **A felső légzőutak katarrhusai és köhögés** ellen a „Sirolin Roche” segít. Tartalmazza a rég bevált csemet szerek összes gyógyhatásait. Nem izgat és teljesen méregtelen. A mellett pedig oly jóízű, hogy hónapokon át szívesen használják. Gyógytárakban kapható.

— **Szép fogakat** oskias a *Dentolin* fogcsemeté használata biztosít. **Vojtek** és **Weisz** nál. 112

NAPIREND.

Március 17. Szombat. Róm. kath. naptár: Gertrud. — Protestans naptár: Patrik. — Izraelita naptár: Sabbat, Ki The. — Görög keleti naptár (március 4.): Gerazim. — A nap két 6 óra 12 perckor, nyuzszik 6 óra 6 perckor.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Arad ra küldött táviratái szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, szeles, sok helyütt csapadék.

Március 17. Az aradi kir. főgymnasium Petőfi-önkép-zőkörének szabadság-ünnepé délután 5 órakor (Lyceum). — Az aradi turista egyesület közgyűlése este 6 órakor (Vadászkürt.)

Március 25. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Március 27. A közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10¹/₂ órakor.

Március 29. A Neptun marosfürdő közgyűlése déli 12 órakor (Kereskedelmi- és iparkamara.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Magyar Sütők Lapja A gyűlésről sokkal részletesebb és bővebb tudósítást hoztunk mindjárt másnap

Kereskedő. A kiszóhivatal kívánsága szerint intézkedett.

Talpra, talpra! Uj tavasz. Nem közölhetők. Önképzőköri színvonalon álló, kezdetleges kísérletek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— *Az Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 16.

Néhány nap óta mostoha az időjárás, sőt tegnap óta téli jelleget öltött, de reméljük, hogy nem lesz tartós, mert az idejét multa volna, hiszen ma holnap már „József” napja lesz, egyébként a vetésekre jó az idő.

A gabonauzlet csendes a forgalom a lehető leggyengébb és sajnos, egyelőre jobb üzletmenetre alig van kilátás.

Elkelt a mai hetipiacon:

1100—1200 mm. buza 15.60—15.80.

140—150 mm. tengeri 18.40—18.60.

Névl. jegyzés rozs 12.60—13.00.

„ „ „ „ árpa 18.40—18.80.

„ „ „ „ zab 14.80—15.00.

Sirolin

Hosszú és rövidtávú és a tüdőbetegségekre, megkülönböztetve a légzőszervi, valamint, egyéb tüdőbetegségekre.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjes mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapcsolódó orvosok rendelkeznek a gyógyszerkészítéssel. — Ám frageköltségek 4—5 koroná.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motor-menetrendje, érvényes 1906. márczius 1-től.

Arad. Table with columns: Állomások, H. M. V., Gyors M., H. M. V., H. M. V., V. V., H. M. V., H. M. V. Rows include Arad, Buzsák, Csálatelep, Szt. Tamás, Pécska, 9. sz. órház, Battonya érk., Tompa, Peregi major, Mezőhegyes ér., Csanádpalota, Nagylak, Magyar-Csanád, Apátfalva, Makó, Kis-Zombor, Gizi kitérő, Deszk, Szőreg, Uj-Szeged, Szeged ér.

Szeged. Table with columns: H. M. V., Gyors M., H. M. V., H. M. V., V. V., H. M. V., H. M. V. Rows include Szeged, Uj-Szeged, Deszk, Szőreg, Kis-Zombor, Gizi kitérő, Makó, Apátfalva, Magyar-Csanád, Nagylak, Csanádpalota, Mezőhegyes ér., Peregi major, Tompa, Battonya érk., Arad.

Arad-Uj-Szt-Anna-Kétegyháza. Table with columns: Állomások, Helyi motor v., V. v. Rows include Arad, Ötvenes, Zimánd-Ujfalu, Uj-Szent-Anna, Fazekas-Varsánd, Simánd, Nadabi malom, Nadab, Kisjenő-Erdőhegy, Székudvar, Sikló, Ottlaka, Elek, Kétegyháza.

Szeged. Table with columns: Állomások, H. M. V., H. M. V., V. V., H. M. V., H. M. V. Rows include Szeged, Uj-Szeged, Szőreg, Deszk, Gizi kitérő, Kis-Zombor, Makó, Apátfalva, Magyar-Csanád, Nagylak, Csanádpalota, Mezőhegyes ér., Peregi major, Tompa, Battonya ind., 9. sz. órház, Pécska, Szt. Tamás, Csálatelep, Buzsák, Arad ér.

Arad. Table with columns: H. M. V., H. M. V., Gyors M., H. M. V., H. M. V., Gyors M., H. M. V., H. M. V., H. M. V. Rows include Arad, Uj-Szt-Anna, Kétegyháza, Mezőhegyes, Szeged, Uj-Szeged, Deszk, Szőreg, Kis-Zombor, Makó, Apátfalva, Magyar-Csanád, Nagylak, Csanádpalota, Mezőhegyes ér., Peregi major, Tompa, Battonya ind., 9. sz. órház, Pécska, Szt. Tamás, Csálatelep, Buzsák, Arad ér.

Arad-Brád. Table with columns: Állomások, Személyv., V., Tsz., Helyi motor v. Rows include Arad, Ötvenes, Zimánd-Ujfalu, Uj-Szt-Anna, Kerek, Világos, Muszka-Magyarád, Pankota, Szőlős, Ternova-Kurtáker, Apatelek, Borosjenő, Tamand, Bokszeg-Beél, Repszeg, Boroshebes-Buttyin, Kotsuba-Kakaró, Almás-Alcsill, Bonczesd, Gurahonc-Joszásh, Acsucza, Halmagy-Csúcs, N.-Halmagy, Alvácsa, Birtin, Körösbánya, Brád ér.

Boroshebes-Buttyin-Menyházafüred. Table with columns: Állomások, Helyi motor v. Rows include Boroshebes-Buttyin, Szelezsán-Prezest, Bohány, Dézna, Ravna, Monyásza, Menyházafüred ér.

Mezőhegyes-Kétegyháza. Table with columns: Állomások, H. M. V., V. V., H. M. V., V. V., H. M. V. Rows include Mezőhegyes, Kamarás-major, Nesze, Kovácsháza, Béla-major, Telbisz-major, Bánhegyes, Vertán H.-Major, Megyesegyháza, Bánkút, Kétegyháza ér.

Brád-Arad. Table with columns: Állomások, Személyv., V., Tsz., Helyi motor v. Rows include Brád, Körösbánya, Birtin, Alvácsa, N.-Halmagy, Halmagy-Csúcs, Acsucza, Gurahonc-Joszásh, Bonczesd, Almás-Alcsill, Kotsuba-Kakaró, Boroshebes-Buttyin, Repszeg, Bokszeg-Beél, Tamand, Borosjenő, Apatelek, Ternova-Kurtáker, Szőlős, Pankota, Muszka-Magyarád, Világos, Kerek, Uj-Szt-Anna, Zimándujfalu, Ötvenes, Arad ér.

Menyházafüred-Boroshebes-Buttyin. Table with columns: Állomások, Helyi motor v. Rows include Menyházafüred, Monyásza, Ravna, Dézna, Bohány, Szelezsán-Prezest, Boroshebes-Buttyin ér.

Kétegyháza-Mezőhegyes. Table with columns: Állomások, H. M. V., V. V., H. M. V., V. V., H. M. V. Rows include Kétegyháza, Bánkút, Megyesegyháza, Vertán H.-Major, Telbisz-major, Béla-major, Kovácsháza, Nesze, Kamarásmajor, Mezőhegyes ér.

Borosjenő-Csérmé. Table with columns: Állomások, Vegyes v. Rows include Borosjenő, Csérmé ér.

Csérmé-Borosjenő. Table with columns: Állomások, Vegyes v. Rows include Csérmé, Borosjenő ér.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a „**TRIAS**“

2-3 napi befecskendezéssel a folyást utóbaj és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégibb s legelhanyagoltabb folyásbau szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár Aradon Földes Kelemen gyógyszertárban, Deák Ferenc-utca il. sz. és a legtöbb vidéki gyógyszertárban. 3834

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

142—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Erzsébet külvárosban épülő községi elemi fiúiskola részére szükséges iskolai bútortat s különféle berendezési tárgyak szállitásának elvállalása iránt folyó évi márczius hó 19-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikülföldi-ár: 4195 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikülföldi ár 10% - a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1906. évi márczius hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Nehezen hallóknak

a Plobner A.-féle újonnan javított és úgy a bel- mint külföldön szabadalmazásra előterjesztett **hallódob** (D. R. G. M 269339) nélkülözhetetlen. Fülzugas, ideges fül-fájás, időközi rossz hallás (nem süketeknél) ellen kitünő. **Errek vannak használatban!** Igen sok köszönő iratokat kaptam orvosoktól és uraságoktól, amelyek naponként érkeznek hozzánk. Alantabb két köszönet! Küldés utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése ellenében történik és darabonként csomagolási és szállítási díjjal együtt 10

koronába, két darab 16 koronába kerül. Köszönő levelek és prospectusok ingyen és bérmentve.

Plobner Alfréd, München A. 131. Isarthalstrasse 26.
Igen tisztelt Plobner ur! Feleségem, ki már 5 év óta fülzugasban és nehéz hallásban szenvedett, alig 3 hónapig használta az Ön halló dobját és teljesen meggyógyult, úgy hogy örömmel tudathatom Onnel, miszerint 5 év óta először hallotta az óra ketyegését. Iparkodni fogok az Ön nagyzerű találmányát mindenütt a legjobban ajánlani és kivanatra mindenkinél készségi szolgálok utbaigazítással.

Uim.

O. K.

..... 28. 12. 05. Plobner Alfréd urnak, München.

Kérem küldjön egy hallódobot használati utasítással Dr. G. orvos ur utasítása értelmében.

3892

Tisztelettel G. J.

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a landecki (Tirol)

electrochemische Werke r. t. calcium-carbid gyártmányainak délmagyarországi főraktárát átvettem.

Carbidgyártmányok pormentes, egyenletes szemnagyságu, a gázt lassan fejlesztő. 15° Celsiusnál és 760 mm. légnyomásnál 290—300 liter acetylengáz nyeréséért jót állók.

Ezt a carbidot következő áron ajánlom: 488

1—3 mm. kor 34	} temesvári raktáramban.
4—7 ” ” 33	
8—15 ” ” 32	
16—85 ” ” 31	

(darabokban)

Tisztelettel

Kriser Ede.

Az 1902. évi versenyt ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi mákói ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

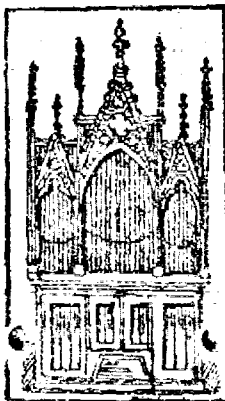
ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállit kitünő, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb áron mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvetetnek, olcsón és kitünő szakértelemmel esz közöltetnek.

Bővebb felvilágosítással és költségtetessel szivesen szolgálók.

Az 1896. évi kiállításon a nagy milleniumi éremmel kitüntetve.

Köhögés!

Aki ezt meg nem figyel, az önmagának ellensége!

Kaiser-féle mell-bonbon.

A három fenyővel, Orvosilag ajánlva és megvizsgálva **köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás** ellen.

4512 közjegyzőleg nitelesített bizonyítvány igazolja, hogy amit ígér, meg is tartja.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Guterl Földes Kelemen, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett, Halos Árpád és Rozsnyay Matyas gyógyszeráraban Aradon. 2666

141—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épület déli oldalán az első emelsten lévő, jelenleg Vajda Benő által bérelt 2. számú 8 utczal, 1 elő, és 1 családshaból és megfelelő mellékheiyiségekben álló lakásnak 1906. évi márczius 1-től számítandó 3 évre való bérbeadásá iránt 1906. évi márczius hó 26 án d. e. 10 órakor árverést tart, azonban ajánlatok ezen idő letelte előtt is bármely napon a gazdasági ügyosztálynál megtehetők.

Kikülföldi-ár: 1000 korona évi bór és 51 korona 12 fillér évi vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1906. évi márczius hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Alapított 1860.

Arak tekintetében versenyképes vagyok.

3 darab

szines divat-ing (batiszt utánzat) 4 frt 70.

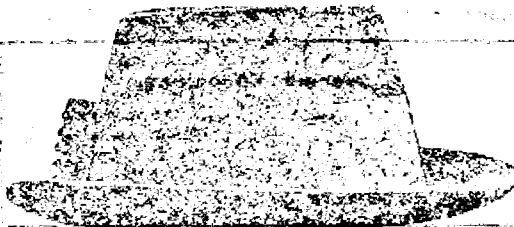
Agol zephir ingek remek szineben vannak raktáron.

Fehérnzműeket legkitünőbb szabásban készitem el.

Arak kitünő minőségeért üzletem jó hírneve kezkesedik! — Szállékiekért az 1889. párisi világ és több más kiállításon kitüntetve!

MILNER

Kalap ujdonságaimat kérem megtekinteni.

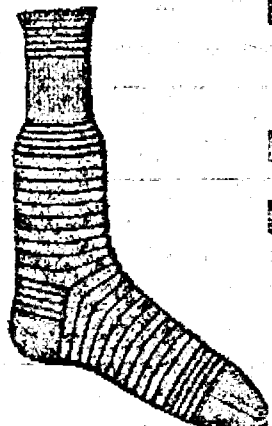
Fővárosi és angol divatgyilyat által választott kalapokat legnagyobb választékban tartom raktáron!

ARAD.

Kirakataimban állandóan a legizléseőbb nyakkendő ujdonságok láthatók.

Legerősebb kötésű tavaszi és nyári harisnyák.

- 3 pár dohány és szürke szín frt —.72
- 3 pár divat csikos ” —.90
- 3 ” selyem utánzat 1.—
- 3 ” divat csikos cerna 1.45

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye nagy fal Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

Jöttem!

Láttam!

Győztem!

Bámulatos az az eredmény,

mit ujonnan berendezett áruházam rövid idő alatt felmutathat.

Ez a modern nagy helyiség már most állandóan telve van vásárló közönséggel, mert már mindenki meggyőződött, hogy olyan óriási kedvezményt, ugyszintén olyan nagy választéket egy üzlet sem nyujthat. Még a legkényesebb izlést is kielégíthetem. Uj, eddig még Aradon nem létezett rendszerem már eddig is bámulatba ejtette b. vevőimet.

Állandóan nagy raktár van:

Blouse, ruha és costüme szövetekből

Tiszta czérna és pamutvásznak! Kész uri és női fehérneműnek

Kartonok, mosó delainok felülmuljak a francia delaint 20 kr-nál kezdődik

Férfi gallérok 10—14 kr-ig kézelők színes 19 kr. fehér 20 kr.

Női ruha hozzávalók és rövidárúk árait nem közlöm, mert nem akarom, hogy kereskedő társaim megharagudjanak.

Tessék személyesen meggyőződni. B. vevőim személyes felügyeletem alatt vannak kiszolgálva.

Tisztelettel

HEGEDÜS ÁRMIN

Aradon, a Szabadság-téren 17. sz. alatt, 13 vértanu szoborral szemben.

Figyeljünk a kékre festett kirakatra!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásai kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkoznai.

As apró hirdetések előre fiatonok.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetések felvételére a kiadó hivatatal: József főherceg-ut 22. szám.

— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért káphatók lapunk elárusító helyein.

Aki nek

ismerettség híján

készítésre, sevelésre, üzemeltetőre, könyvelőre, segédre, lapánra, gazdaságra, kulcsártra, vécsekre, kertészre,

kulcsárnyóra, gazdasszonyra, szakácsnyóra, szobaleányra, házi- vagy irodaszojgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége

AKI

eladni kíván

butorot, szaporát, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

AKI

bérbéadni kíván

birokkot, házi vadászterületet,

halászatot, telket, kocskát, lovat,

AKI

hirdetéseket vétel vagy bérbévetél szájából keresi;

AKI

vajamely állást betölteni kíván: legelőt, szőlőt, szőlőt, ha az

„ARADI KOZLONY”

ezis hirdetései

rovatait használja.

Csinosan butorozott

külön bejáratu szoba azonnal kiadó
Andrássy-tér 20. sz.

1-2-3-as

új és használt vas pénzeszekrény, állandó raktáron, használtakat ujjakra becserélek. Pollák Arnold szállító, Arad. 662

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedése Arad. 235

Eladó

Ó-Paulison 1 hold termőképes szőlő 3857 tóvel. Bővebbet Gencsi Gusztáv, Ó-Paulis 327. szám. 837

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Egy rövid zongora

eladó Neumann Antalnál, Deák Ferencz-utca 36. sz. alatt. 793

Veszek

uraságoktól használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazóbundákat, háló, ebédlő és más butorokat

a legmagasabb áron veszek és eladok. Kívánatra vagy levélelű megbívásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.
(Izraelita templom épület.)

Százezer esetben kipróbált, ártalmatlan, tartós, remek színű hajfestő a

FÖLDES-ÉLŐ

MELANOGENE

fekete, barna és világosbarna színekben. 3871

Ára: 2 kor. 80 fill.

Az eredeti haj színetől meg nem különböztethető, nem piszkít, nem kopik, lemoshatóan s felismerhetetlen.

Készíti: FÖLDES K. ARAD.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítéseiteket.

Parkirozásokra tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. 645

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közzi, hogy a f. évi tavaszi országos vásár március 16-án kezdődik és öt napig bezárólag tart.

Szervasmarha, ló és sertés szállítása szabad.

Arad, 1906. évi március 16. 7-én.

A városi tanács.

5374—1906.

Hirdetmény.

Városunk törvényhatósági bizottságának 11092/264—1905. számú határozata nyomán tudomásul hoztuk, hogy az aradi tudomásul részvénytársaság részére villamosági és erőátviteli célokra, villamosáram iparszerű szolgáltatására és ezen célra a város területén vezeték elhelyezésére szerződésileg biztosított kizárólagossági jog 1907. évi januárius hónap végéig megszűnik.

Arad, 1906. évi március 16. 10.

A városi tanács.

Jó irásu

gyakornokot,

ki már irodában működött és magyarul, németül tud, helybeli nagykereskedő cég

azonnali belépésre

keres.

Bizonyítványmásokkal fölszerelt ajánlatok „Szorgalom 480” jellege alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. 871

3706—1906. kh.

Hirdetmény.

Az ásványolajak szállítása és tartása tárgyában kiadott 112771/IIIc—1905. számú Belügyministeri rendelet életbeieptetési ideje, mely f. évi március 16-án állapított meg, a f. évi február 25-én kelt 19961/1906—III c. számú Belügyministeri rendelettel a további intézkedésig felfüggesztve lett.

Arad, 1906. évi március 16. 9-én.

Sarlot,
főkapitány.

Jegygyűrük!

és mindennemű ékszerek 14 karatos aranyból és finom ezüstből, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulazüst és mindennemű fém és inga, fa, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órás és ékszerész-nél

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület. 232

Városi és megyei telefon 242. szám.

Uj és használt kerékpárok

kedvező havi részletfizetésre legolcsóbban kaphatók

KALMÁR JÓZSEF

ARAD, Salacz-utca 2. sz. **műszerésznél** ARAD, Salacz-utca 2. sz.

Villanycsengő és telephon berendezések, ezeknek szakszerű javítása jutányosan eszközöltetik. — Nagy javító műhely.

Városi és megyei telefon 242. szám

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével.